Cumartesi
17
İLKKÂNUN
1938

TAN MATBAASI
İstanbul, Ankara Caddesi 102
TELGRAF : TAN İSTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
DÖRDÜNCÜ YIL — No: 1214
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

HAYVANLAR ÂLEMİ

Hayat bilgisine göre ve yeni terimlerle yazılan bu eserde 450 resim, renkli tablolar, tetkik örnekleri, memleketimizi ilgilendiren bahisler vardır. Ciltli 150 kuruştur. Öğretmenlere ders kitabı, çocuklara en iyi hediyedir.
Yazan: Naime Halit. (A. Halit Kitap Evi.)

Ankara, 16 (Tan Muhabirinden) - Reisicümhur İsmet İnönü bugün öğleden evvel Orman Çiftliğini şereflendirmiş, oradaki müesseseleri gezerek tetkiklerde bulunmuşlardır.

*

Dercettiğimiz resimlerden birinde Cümhurreisimiz bir gün evvel Ziraat Vekâletinde riyaset ettikleri Vekiller Heyeti içtimaından çıkarken Başvekille birlikte, diğer resimde de Ziraat Kongresini hazırlıyan heyet görülmektedir.

Almanya İle Yaptığımız Son Anlaşma

Yazan: M. Zekeriya SERTEL

Herhangi bir devletle aktedilen bir ticarî anlaşmanın yürüyebilmesi için, iki tarafın da menfaatine uygun olması lâzımdır. Yalnız bir taraflı ve bir cepheli anlaşmalar, bütün hüsnüniyetlere rağmen, istenilen neticeyi veremez.

Muhtelif memleketlerle ticarî mukaveleler aktederken beynelmilel iktısadî teamüllerin haricine çıkmamak ve mümkün olduğu kadar mütevazin bir ihraç ve ithal ve valorizasyon siyaseti takip etmek icabeder. İhraç ve ithal veya valorizasyon arasında bir nisbet olmaz veya beynelmilel iktısadî teamüllerin haricine çıkılırsa, yapılan anlaşmanın tatbikina imkân yoktur.

★

Doktor Funk'la yapılan son ticarî anlaşmayı bu bakımlardan tahlil edelim.

Bu anlaşma bundan bir sene evvel, yani gözümüz açıldığı zaman, imzalanmış olan ticarî anlaşmıya eski anlaşmalardan alınan derslerden istifade edilerek tanzim edildiği için tamamen başka hükümleri ihtiva eder. Yeni anlaşmanın tatbiki derhal aramızdaki ticarî muvazene ibresini zahiren lehimize çevirmiş görünmektedir.

Fakat hakikatte vaziyet şudur:

1 — Almanya, ecnebi memleketlerle ticarî anlaşmalarda markın kıymetini o memleketin iktısadî ve siyasî vaziyetini nazarı dikkate alarak tesbit eder. Bu sebeple markın kıymeti, İngiliz lirası veya Amerikan doları gibi maktu ve muayyen değildir. Meselâ bizimle olan alış verişinde markın kıymeti 50 kuruş olarak tesbit edilmiştir. Halbuki Balkan hudutlarını aştığımız zaman Alman markının kıymeti 30 - 35 kuruştur. Binaenaleyh bizden aldığı mallara 50 kuruş öderken, hakikatte otuz kuruş ödüyor demektir. Bu sayede ithalât ve ihracat bilânçosunda daima kendi lehine bir fazlalık temiminine muvaffak oluyor.

2 — Almanyaya ve bütün dünya pazarlarına ihraç ettiğimiz maddelerin hemen de büyük bir kısmını ham ve gıdai maddeler teşkil eder. Bütün dünya piyasalarınca tanınmış bulunan ve normal fiyatlarla her zaman satılabilecek olan mahsullerimizi

[Arkası Sa: 8, Sü: 1 de]

Dr. Schaht İngiliz-Alman Malî Tezatlarını Tam Hal İçin Londraya Gidiyor

Schacht'ın bir nutuk söylediği esnaa[illegible] resmi

Bütün Maksatlar, Birbirine Zıt Tedbir ve Kararları Ortadan Kaldırmıya Matuf Görünüyor. Doktor Schacht İngiltereye Geniş Salâhiyetlerle Gönderildi

Almanyanın Yakın Şarkta ve Balkanlarda takip ettiği iktısadî siyasete, İngilterenin ayni yollardan ve ayni metodla mukabeleye mecbur olacağını ilân etmesi Almanyayı telâşa düşürmüş ve derhal eski Maliye Nazırı Schaht'ı Londraya göndermiştir. Yakın Şarkta ve Balkanlarda Almanyanın takip etmekte olduğu siyeseti icat eden bu Alman maliyecisidir. Bu sebeple İngiltereye onun gönderilmesi hayli dikkati çekmiştir.

Bu münasebetle Londrada çıkan Daily Herald gazetesi, Doktor Schaht'ın Londrayı ziyareti hakkında şu malûmatı vermektedir;

[Arkası Sa: 8, Sü 2 de]

Büyük Kurultay İçtimaa Çağrıldı

İstanbulluların Dilekleri Partinin Bu Büyük Kurultayına Bildirilecek

İstanbul Kongresinde Dün Dilekler Üzerinde Konuşuldu, Yeni İdare Heyeti Seçimi Yapıldı

Dünkü Kurultayda Sular Müdürü izahat verirken

Cümhuriyet Halk Partisi vilâyet kongresi ikinci toplantısını da dün öğleden sonra, ikinci reis Refik Ahmet Sevengilin reisliğinde yaptı, bu içtimada vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar da bulundu.

Kongre açıldıktan sonra hesap ve bütçe encümenlerinden gelen raporlar okunarak kabul edildi. Bu raporları müteakip kaza kongrelerinin tesbit ettikleri dilekleri tetkik etmek üzere seçilmiş olan dilek encümeninin raporu okundu. Bu encümen şehrin hemen bütün ihtiyaçlarına temas etmiş ve bütün kaza kongrelerinin dileklerini tevhit ederek İstanbul vilâyeti namına bir dilek raporu hazırlamıştı. Encümenin raporunda önümüzdeki iki sene içinde yapılmak üzere İstanbul vilâveti halkının istekleri şu noktalarda hülâsa edilmektedir:

Halk sağlığının korunması, yollarda rahatça yürünmesinin, temiz su içmenin, kültürel ve medenî ihti-

[Arkası Sa: 4, Sü: 3 te]

Parti Reis Vekilinin Daveti

Ankara, 16 (A.A.) — C. H. P. Genel Başkan Vekili, Büyük Kurultayı aşağıdaki tebliğle ayın 26 sında fevkalâde toplantıya davet etmiştir:

Cümhuriyet Halk Partisi Büyük Kurultayını aşağıdaki maddeleri görüşmek üzere Ankarada Birincikânunun yirmi altısında fevkalâde toplantıya davet ediyorum.

C. H. P. Genel Başkan Vekili Başvekil Celâl Bayar

Müzakere ruznamesi:

1. — Nizamnamenin Genel Başkan intihabına ait maddelerinin tadil ve tanzimi,

2. — Genyönkurulun intihabı.

Kırşehir Bir Sarsıntı Daha Geçirdi

Dört Kazada ve Üç Köyde Mühim Hasarat Oldu

Ankara 16 (Tan muhabirinden) — Şehrimize gelen haberlere göre Yozgatta saat 13,10 da iki saniye ve şehrimizde üç saniye devam eden bir zelzele olmuştur.

Hiç hasarat yoktur.

Kırşehir ve havalisinde de ayni saatte bir saniye devam eden ve şarktan gelen şiddetli bir zelzele olmuş, Kırşehir, Avanus, Mucur, Çiçekdağı ilçelerinde binalarda çatlaklar husule gelmiştir.

Kırşehir civarındaki Sofular, Akpınar, Tursunburnu köylerindeki bi-

[Arkası Sa: 4, Sü: 5 te]

Halk Sandığı Açıldı

İktısat Vekili Mühim Bir Nutuk Söyledi

"Halk Sandıkları, Geniş Bir Kredi Şebekesi Halinde Yurdun Her Tarafına Yayılacak, Kredi Bekleyen Halka Daima Yardım Elini Uzatacaktır,,

Halk Sandığı İktısat Vekilinin huzuru ile açılırken

(Yazısı 4 üncüde)

PENCEREMDEN

Dün ve Bugün

M. Turhan TAN

Tasarruf haftası münasebetile Ankara radyosunun neşrettiği nutukları ben de şevkle, zevkle dinliyorum. "Ben de,, deyişim iltizamîdir. Çünkü ben, tasarrufun ne demek olduğunu yana yana, yıkıla yıkıla anlamış bir nesle mensubum. Tasarrufu şiar edenlerle israfı itiyat edinenlerin efendi ve köle durumunda kaldıklarını tarihten sayfa sayfa dinlediğim gibi parasızlığın gülü diken, gündüzü gece ve hattâ sıhhati dert yaptığını da zaman zaman, zemin zemin görmüş bulunuyorum.

Oyleyken radyo nutuklarını derin bir hazla dinlemekteyim. Çünkü bu nutuklar yalnız iktısat ilminin düsturlarını öğretmek, şuurlu bir tutumdan milletin ve memleketin elde edeceği kazancı tebarüz ettirmek için söylenmiyor. Türk yurdunun malî ve iktısadî sahalarda aştığı mesafeleri de vesikalarile meydana koyuyor. Bundan ötürü her yurd severin göğsünü sürurla, gururla kabartacak birer hakikat neşidesi oluyor.

Dün gece Ziraat Bankası Umum müdür muavni Cezmi Erçinin söylediği nutuk ta bu neşidelerden biriydi. Sayın maliyeci elmas kıymetinde hakikatleri revan bir üslûpla bize dinletti ve yüreğimize en temiz bir heyecanın zevkini tattırdı.

Cezmi Erçin nutkunda geçmiş günlerin sayısız gafletlerine de temas etti ve bu temas bana eski devirlerde tasarruf düşüncesiyle yapılmış maskaralıklardan birini hatırlattı. Sözü müverrih Cevdet Paşaya bırakarak o maskaralığı işte okuyucularıma dinletiyorum:

"Ikinci Sultan Mahmudun akıl kâhyası Halet efendi "yemekte sefahat tasavvur olunamaz,, derdi, konağın avlusunda ve bahçesinde ikişer, üçer yüz adama sahan sahan yemek, tabak tabak tatlı dağıtırdı, sonra içtihadını değiştirdi, halkın masrafta ifrata düşerek boş yere para israf ve telef etmekte olduğunu söylemeğe koyuldu. Maksadı, gün geçtikçe tesiri daha ziyade duyulmaya başlıyan para darlığına çare bulmaktı ve halkı tasarrufa alıştırmaktı.

"Bu maksadını nihayet açığa vurdu, büyük bir meşveret meclisi topladı, orada israfın yemekte dahi haram olduğunu söyliyerek devlet erkânı konaklarında ve bütün evlerde pişirilecek yemeklerin beş türlüden yedi türlüye kadar olabilmesini karar altına aldırdı!,,

Parasızlıktan harap olmuş ve bir kısım halkı kırlardan ot toplıyarak karın doyurmağa mecbur kalmış bir memleketin iktısat bakımından kalkınmasını temin için alınan şu gülünç kararın ne suretle tatbik olunduğunu da o devri bizzat yaşamış olan Müverrih Şani Zadeden dinliyelim:

"Bu esnada fakir bir defa Halet efendinin sofrasında bulundum. Vakıa yemekler yedi türlüydü, lâkin her biri havuz gibi tabaklar içinde getiriliyordu, yarısı da şekerli ve gayet nefis şeylerdi. Şöyle bir hesapladım, o sofranın en azından üç yüz kuruşa (üç yüz lira demektir) malolduğu neticesine vardım. Bu suretle tasarruf maddesi temel tutmadı, herkes yine bildiğinden kalmadı!,,

İşte tasarruf, eski devirlerde böyle anlaşılıyor ve böyle yapılıyordu. Bugün nasıl yapıldığını ise hepimiz görüyoruz ve biliyoruz.

H: Emekli Erkânıharp Albayı sayın Ragıp Kemale:

Temas ettiğiniz mevzu ile alâkalanmayı gerekli görüyorum. Yakında bir fıkra yazacağım.

M. T. T.

EKONOMİ :

Boğaza Görülmemiş Balık Akını Oldu

Dün Karadenizden Boğaza doğru akın halinde istavrit ve uskumru sürüklenmiştir.

Arnavutköy Akıntıburnundan Kuruçeşmeye kadar balıkçılarla beraber çocuklar da kepçe ile balık toplamışlardır. Tutulan balıkları dolduracak küfe bulunmadığından bunlar tramvay caddesine yığılmış ve bir kısmını da tramvay çiğnemiştir.

Öğleden sonra bu balık yığınları kayıklarla Balıkhaneye nakledilmiştir. Limanımızdaki Yunan gemileri, dün balık yükliyerek hareket etmişlerdir.

Torik tutulmasına devam olunmaktadır.

YERLİ HABERLER

İktısat Vekili Dün Muhtelif Tetkikler Yaptı

Piyasaya İhtiyaca Göre İplik Çıkarılacak

İktısat Vekili Şakir Kesebir, dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiş, ve akşam tekrar Ankaraya dönmüştür. Vekil, Köprüde vapurdan çıktıktan sonra doğruca Deniz Ticaret müdürlüğüne giderek, limanlar umumî müdürü Müfit Necdet Denizle muhtelif işler etrafında görüşmüş ve buradan Merkez Bankasına gitmiştir. Şakir Kesebir Denizbankta saat 11.15 e kadar tetkiklerde bulunmuş ve buradan da Halk Sandığına gelmiştir.

İktısat Vekili öğleden sonra Toprak mahsulleri ofisine ve saat 16 da Türkofise gelerek meşgul olmuştur. Vekil, Türkofiste Denizbank umum müdür muavinlerinden Tahir Kepkep ile Tarık İlmen ve bilâhare de Etibank umumî müdürü İlhami Nafiz Pamiri kabul etmiştir.

İktısat Vekili, buradan doğruca Haydarpaşaya geçerek dün akşamki trenle Ankaraya avdet etmiştir.

Pamukipliği meselesi

Son günlerde piyasalarda pamuk ipliğinin azalması üzerine bir buhran başlangıcı hissedilmiştir. İktısat vekili Şakir Kesebir, dün bu hususta bir muharririmize şunları söylemiştir;

"— İplik noksanlığı tamamen mevzii bir meseledir. Bu noksanı önlemek için Sümerbank tarafından derhal icap eden tedbirler alınmıştır. İcabına göre mesele halledilecektir.,,

BELEDİYEDE:

İstimlâk Bürosu İçin Bir Karar Verilecek

Bir müddet evvel belediyede kurulan istimlâk bürosunun faaliyetine devam edip etmiyeceği şüphelidir. Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar, dün bu hususta şunları söylemiştir;

"— İstimlâk bürosunun kadrosu tasdikten geldi. Böyle bir büroya lüzum olup olmadığını henüz tetkik etmedim. Maksadımız, paranın en fazla kısmını şehrin imarına sarfetmektir. Maamafih yeni büro işini tetkik edeceğim. Ancak lüzum görürsem teşkiline taraftar olacağım.,,

Silivri Yolunda Bir Kamyon Kazası

Silivri yolunda bir kamyyon kazası olmuştur. Asfalt yoldan ilerliyen bir kamyon yol üstünde 30 yaşlarında Yasef oğlu Refaele çarparak belkemiğini kırmıştır. Şoför, hâdiseden sonra kaçmıştır. Rafael Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, fakat ölmüş tür. Şoför araştırılmaktadır.

Yunan Konsolosu Gitti

İstanbul Yunan konsolosu M. Chris todulu Berlindeki Yunan legasyonunun birinci kâtipliğine tayin edilmiş ve dün Transilvanya vapurile Pireye hareket etmiştir.

TASARRUF HAFTASI

Iktısat Fakültesinde Dün Bir Toplantı Daha Yapıldı

Birçok Mekteplerde Kumbarave Yemiş Günleri Tertip Edildi

Millî iktısat ve tasarruf haftasının beşinci günü de hararetli olarak geçmiştir. Bir çok mekteplerde kumbara ve yemiş günleri yapıldığı gibi dersler de millî iktısat ve tasarruf mevzuuna tahsis edilmiştir.

Üniversite iktısat fakültesi dün, bir iktısat günü tertip etmiş, saat 16 da merkez binasında profesörler ve talebenin iştirakile bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıyı açan İktısat fakültesi dekanı Profesör Ömer Celâl Saraç, haftanın manasını ve ehemmiyetini izah etmiş, bunu müteakıp Or. Profesör Neumark "Türkiyede sanayileşme hareketi", doçent Muhlis Ete, "Türkiyede sermaye teşekkülü,, etrafında alâka uyandırıcı birer konferans vermişlerdir. Talebeden Hasan Görün, Seyfi Söylemez, İffet Oruz, millî iktısat davası, mahsul ve mamullerimiz, millî sermayelerimiz üzerinde konuşmalar yapmışlardır.

Cinayet Işinde Yeni Bir Safha

Polis ve adliye, Okmeydanı cinayeti etrafında yeni ipuçları üzerinde yürümektedir. Dün, bu hüviyeti meçhul adamın katili olduğu zannı ile Tophanede Çukurcuma mahallesinde oturan Arnavut Gafur isminde birisi nezaret altına alınmıştır. Tahkikat, Gafurun hâdisede alâkası olup almadığını gösterecektir.

Evvelce yine bu zan ile yakalanan Lûtfi, hâdisede hiçbir bilgisi ve alâkası görülmediği için serbest bırakılmıştır.

Bir Motör, Sandalı Batırdı, İçindekiler Kurtarılabildi

Evvelki gece Salıpazarı önlerinde bir deniz kazası olmuştur;

Rizeli Osmanla övey oğlu Zekeriya gece yarısından sonra saat bir buçukta Salıpazarı açıklarında olta ile balık tutmıya uğraşırlarken Tophane tarafından süratle gelen bir motör bütün hızı ile bu iki balıkçının bulunduğu sandala çarpmıştır Sandal derhal parçalandığı için Osman, ve Zekeriya denize dökülmüşlerdir. Bu sırada motörün altına giden Osman bacaklarının muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Kazaya uğrıyanların feryadına rağmen meçhul motör durmıya bile lüzum görmeden kaçmıştır. Kazazedeler denizde bir müddet çırpındıktan sonra sahilden feryatlarını duyanlar tarafından yetişilerek baygın bir halde kurtarılmışlar, Beyoğlu hastanesine kaldırılmışlardır.

Motörü bulmak mümkün olamamıştır. Tahkikata devam edilmektedir.

Afyon Müzakereleri

Türk - Yugoslav afyon ticareti anlaşma müzakerelerine dün de devam edilmiştir. Öğleden sonra umumî heyet toplanmış ve ihzarî komitenin esas mevzulara dair yazdığı rapor üzerinde görüşülmüştür.

Fezleke Süratle Hazırlanacak

Dolmabahçe faciası tahkikatile meşgul olan mülkiye müfettişleri dün vilâyette çalışmışlardır. Dünkü tahkikatta Beşiktaş başkomiseri ile yeniden bazı emniyet memurları vilâyete çağırılarak ifadeleri tesbit edilmiştir. Müfettişler bugünlerde tahkikatlarını ikmal ederek, vilâyet idare heyetine verilmek üzere fezlekelerini hazırlıyacaklardır.

Lüzumu muhakeme kararları

Eski İstanbul valisi Mühittin Üstündağ hakkında Devlet şûrası umumî heyetince verilmiş olan lüzumu muhakeme kararı bugünlerde temyiz mahkemesine verilecektir. Ayni meseleden belediye fen işleri müdürü Hüsnü ile varidat müdürü Neşetin de lüzumu muhakemelerine karar verilmiştir.

Sürpagop mezarlığı meselesi dolayısile Devlet şûrası mülkiye dairesinin lüzumu muhakeme kararı da bu günlerde heyeti umumiyede görüşülecektir.

Balıkesirde Pamuk Yetiştirilecek

Ziraat Vekâleti Balıkesir mıntakasında pamuk kanununun tatbikine karar vermiştir. Burada pamuk ziraati için hazırlıklar yapılmaktadır. Balıkesir arazisinin iyi ve müsait toprak larında Akala cinsi pamuklarından yetiştirilmesi muvafık görülmüş olduğundan bu cins pamuğun tohumlarından tohumluk olarak tevzii kararlaştırılmıştır. Akala pamukları dün piyasamızdan 49 kuruştan satılmıştır.

Yeni Lâboratuvar İçin

İktısat Vekâletine merbut kontrol dairesinde yapılacak lâboratuvarın hazırlıkları tamamlanmıştır. Tahlilâtı Ticariye lâboratuvarı da Liman hanına nakledilmiştir. İki lâboratuvar yeni yıldan itibaren birlikte faaliyete geçecek ve her türlü kontrol mallarının analizini yapacaktır.

Zindankapısında Dün Bir Kâğıt Fabrikası Yandı

Ateş, Benzin Deposuna Sıçramadan Söndürüldü

Dün gece saat 16.10 da Zindankapısında bir kâğıt fabrikasında yangın çıktı ve bina kısmen yandıktan sonra ateş söndürülebildi. Fakat fabrikanın yanında bir benzin deposu bulunduğu için, civar semt. ciddî bir tehlike atlattı ve halk hayli korku geçirdi.

Ateş, Zindankapısında Mehmet Üstünere ait bulunan kâğıt fabrikasından çıkmıştır. İtfaiye, dört dakika sonra vaka yerine gelmiş, ateşi söndürmek için icap eden tedbirleri alırken, bir taraftan da benzin deposunu kurtarmak ve büyük tehlikenin önünü almak için olanca kuvvetile çalışmıştır. Bu gayretli çalışma neticesinde, ateş saat 16,50 de fabrika kısmen yandığı halde bastırılmıştır.

Vali Lûtfi Kırdar da yangının akabinde hâdise yerine gelmiş ve alınan tedbirlere nezaret etmiştir.

Vakaya el koyan zabıta ve müddeiumumilik geç vakte kadar yangının sebeplerini tahkik ile meşgul olmuşlardır. Elektrik kontağının buna sebep olduğunu tahmin edenler vardır.

MÜTEFERRİK :

Polislerin Mesai Saati Azaltılacak

Emniyet müdürü Sadrettin Aka, polislerin mesai saatleri üzerinde tetkikler yapmağa başlamıştır. Tasarlanan şekle göre, polis memurlarının nöbet saatleri azaltılacak, daha müsait şartlarla çalışmaları imkânı verilecektir.

Diğer taraftan emniyet müdürlüğü, bütün zabıta memurlarına muşamba eldiven ve altları lâstikli, su geçmez kunduralar dağıtmağa karar vermiş ve bunların tevziine başlamıştır.

★ Amerika ile aktedeceğimiz yeni ticaret anlaşması görüşmeleri son safhaya girmiştir. Yakında parafe edilecektir.

Orduya Hediye Edilen Tayyareler

Şehrimiz hava kurumu, İstanbulluların kuruma yaptıkları yardımlarla, bugünlerde orduya beş tayyare daha hediye edecektir. Bu tayyarelerle İstanbulun ordumuza hediye ettiği tayyarelerin sayısı 32 olmaktadır. Yeni tayyarelerin ad konma merasimi yakında yapılacaktır.

★ Sıhhat müdürlüğü, gribe karşı icap eden tedbirlerin alınması için merkez ve mülhakatta tarama ameliyesi yapılmasını teşkilâtına bildirmiştir.

★ Bakırköy Çocuk Esirgeme kurumu doğum ve bakım evi başhekimi doktor Rauf Fehmi, vazifesinde gösterdiği gayretten dolayı kurum merkezince bir madalya ile taltif edilmiştir. Madalya, kurumun İstanbul merkezinde merasimle kendisine verilmiştir.

SUAL CEVAP ?

Sosyalizm Nedir?

S — Sosyalizm nedir? Bunun kısa bir tarifini yapar mısınız?

C — Sosyalizmin ana fikri, bütün iktısadî teşebbüs ve faaliyetlerin devletin eline geçmesi ve bütün istihsal ve istihlâk vasıtalarının devlet tarafından cemiyetin faydasına idaresidir. Sosyalistlere göre hususî teşebbüs, hususî kâr kalkmalı, şahsî mülkiyete nihayet vermeli, ve istihsal vasıtaları fertler tarafından kullanılmıyacaktır.

İlk sosyalizm fikri 1830 da İngilterede doğmuş, bir çok istihaleler den geçmiş, nihayet bu şekli almıştır.

★

S — Aşk bir hastalık mıdır? Seven bir adam iradesine hâkim olabilir mi?

C — Doktorlara sorarsanız aşk marazî bir haldir. Psikologlara sorarsanız insanı benliğinden uzaklaştıran, ve ruhen yükselten bir kuvvettir. İnsan bir kadına olduğu gibi, bir fikre, bir ideale de âşık olabilir. Ve ruhî tezahürleri itibariyle aralarında fark yoktur. Aşk iradeyi bazan kuvvetlendiren, bazan da zayıflatan bir kuvvettir. Onun için hakiki âşık ya zayıf ve iradesiz, veyahut çok kuvvetli olur.

★

S — Muhittin Üstündağ on üç senelik valiliği müddetince İstanbulda ne gibi işler yapmıştır?

C — Bu dar çerçeve içinde bunun tam cevabını vermek mümkün değildir. Fakat 50 tane ilk mektep yaptırmış, biri Üsküdarda, biri Beşiktaşta, biri Edirnekapıda, üç tane modern çocuk bakımevi tesis etmiş, bütün vilâyet yollarını asfalta çevirmiş, itfaiyeyi bugünkü modern hale getirmiş, hülâsa bu ve bunlara benzer pek çok şeyler yapmıştır.

İstanbulda uzun müddet kaldığı için yaptığı işler bize az görünmektedir.

Bu müddet zarfında kendisinden beklediğimizi yapamadığı için, yaptıkları görülmez olmuştur.

★

S — Halk Sandığı ne vakit açılacaktır?

C — İstanbuldaki Halk Sandığı bugün açılacaktır. Bu münasebetle Sandığın esnafa ne suretle kredi açacağı hakkında da gazetede malûmat vardır.

★

S — Harbiye ve Taksimdeki helâların kaldırılmasına karar verilmiş. Bu helâların yerine nerelerde helâlar yapılacaktır?

C — Harbiyedeki helânın yerinde yeraltı ve modern bir helâ yapılacaktır. Taksimdeki helâ da şimdiki yerinden kaldırılarak arka sokakta şimdi bir radyo müessesesi tarafından işgal edilen yere nakledilecek ve modern bir hale konacaktır.

TAKVİM ve HAVA

17 İlkkânun 1938

CUMARTESİ

12 nci ay	Gün: 31	Kasım: 40
Arabî: 1357		Rumî: 1354
Şevval: 23		Birincikânun: 4
Güneş: 7,20 — Öğle:		12,09
İkindi: 14,30 — Akşam:		16,41
Yatsı: 18,21 — İmsâk:		5,32

YURTTA HAVA VAZİYETİ

Yeşilköye meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre, hava, yurdun doğu cenup doğusu bölgelerinde bulutlu, diğer bölgelerde umumiyetle çok bulutlu ve yer yer yağışlı geçmiş, rüzgârlar doğu Anadoluda cenubî istikametten hafif, diğer yerlerde şimalî istikametten, Karadeniz kıyılarında, Trakya, Kocaeli ve Egenin şimal kısımlarında kuvvetlice. diğer bölgelerde orta kuvvette ve Karadenizde mutedil fırtına şeklinde esmiştir.

Dün İstanbulda hava kapalı ve hafif yağışlı geçmiş, 24 saat zarfındaki yağışın metre murabbaına bıraktığı su miktarı 1 kilogram olarak ölçülmüş, rüzgâr şimalden saniyede 5-7 metre hızla esmiştir. Saat 14 te hava sıkleti 764,8 halinde idi. Sıcaklık en yüksek güneşte 11,6, gölgede 5,8 ve en düşük 3,5 santigrat olarak kaydedilmiştir.

Günün Resimleri

İktısat Fakültesinde dün yapılan toplantıda Dekan Profesör Omer Celâl nutuk söylerken

BUGÜN

Suriye ve Fransa

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Telgraflar Suriye Başvekili Mardam Beyin Fransadan memleketine dönmek üzere hareket ettiğini bildiriyor. Mardam Bey aylardanberi Fransadaydı. Hedefi 1936 da Fransa ile Suriye arasında imzalanan ve Suriyede Fransız mandasına son veren muahedenin tasdikini temin etmekti. Suriye Başvekilinin geçen ağustostanberi Fransada bulunduğu ve Fransız ricalile temas ettiği, memuriyetinden bu kadar uzun zaman uzak kaldığı nazarı dikkate alınırsa, onun Fransada bir çok mesai ve gayretler sarfına lüzum gördüğü derhal tavazzuh eder. Bu müddet zarfında Mardam Bey ile Fransa Hariciye Nazırı 1936 muahedesine ilâve olunan bir zeyil imzalamış bulunuyorlar. Anlaşılan bu zeylin imzalanmasından maksat, Suriyedeki Fransız askerlerinin hareketlerine daha büyük kolaylıklar temin etmek, ve sonra da Suriyede yaşıyan ekalliyetlerin haklarını bir nebze daha sağlamlamaktır. Mardam Beyin, asıl muahedenin tasdikini kolaylaştırmak, belki de muahedenin tasdiki ile Suriyede isminden, bu yüzden muahedenin tasdikini geciktiren âmileri ve unsurları ezmin için bu zeyli imzaladığı şüphesiz götürmez. Seyahatin asıl hedefi 1936 muahedesinin tasdiki olduğu için Mardam Beyin böyle bir zeyli imzalamak fedakârlığını da göze alması ve Fransız hükûmetine artık asıl muahedenin tasdiki ile Suriyede isticrarın teminine yardım olunmasını istemiştir.

Fakat Suriyenin mütemadiyen gösterdiği fedakârlıklara rağmen, muahedenin bir türlü tasdike iktiran etmediği de göze çarpmaktadır.

Hattâ anlaşılan Suriye Başvekilinin Pariste beş aya yakın bir müddet kalarak bu işle meşgul olması dahi Suriyeyi lâfzî murad istiklâlini tanıyan muahedeye kavuşturmağa imkân vermemiştir. Çünkü şimdiki emniyetsiz hükûmetinin muahededen emin olmadığı, ve bu muahedeyi tasdik sahnesine koymak istemediği, muahedeye de eklemeğe lüzum gördüğü zeyillerden apaçık anlaşılıyor. Demek ki Fransa, Suriyenin istiklâlini yarım yamalak tanıyan muahedeyle Suriyeliler de muahedenin mükellefiyetlerini tatmin etmekten uzak olduğunu biliyorlar. Fransa, muahedeyle Suriyelilere çok fazla şey verdiğine ve bunları kısmak lâzım geldiğine kanidir. Nitekim Cemil Mardam Beyin Pariste imzaladığı muahede ile Fransanın bu düşüncesini tatmin etmeyi istihdaf ediyordu. Fakat Suriye Başvekilinin yine muahedeyi kurtarmadan dönmek mecburiyetinde kalması, her halde Suriye efkârı umumiyesi üzerinde iyi bir tesir bırakmıyacaktır.

Cemil Mardam Bey Suriyeden hareket ettiği zaman, muahedeyi mutlaka kurtarıp getirmek vaadile yola çıkmıştı. Fakat Mardam Bey, muahedenin tasdikini temin etmeden dönmüş bulunuyor. Hattâ muahedenin ne zaman tasdike iktiran edeceği de şimdiden belli değildir.

Bu vadide söylenen sözler, tasdikin pek fazla gecikmiyeceği ihtimalini veriyor. Fakat bu çeşit ihtimaller, 1936 dan beri sürüklenip gelmekte ve Suriye halkını oyalayıp durmaktadır.

Bu defa Cemil Mardam Beyin yalnız boş elle değil, üstelik Fransaya bazı imtiyazlar veren bir zeyil imzalamak geri dönmüş yani Fransa, Suriyede yeni haklar temin etmiş, fakat Suriye henüz haklarından birini almamıştır.

Vaziyetin Suriyede yapacağı fena tesir derecesini şimdiden ölçmek mümkün değildir. Fakat Suriyedeki kargaşalık, her halde bu memlekette mühim sarsıntılara sebep olacaktır. Şimdiden muhalifler ve muvafıklar arasında başlıyan kanlı hâdiseler bu sarsıntıların başlangıcı sayılabilir.

Bir Türk Gencinin Muvaffakıyeti

Cenevre, 16 (A.A.) — Lozan üniversitesi talebelerinden Tarık Dün "Türkiye İş Banöası,, namı altında yazdığı tezini yüksek ticaret fakültesi dekanının riyaseti altındaki komisyon huzurunda ve kalabalık bir seyirci kütlesi önünde müdafaa etmiştir. Takdirler kazanan bu tezin dolayı komisyon kendisini tebrik ederek eserinin emsali az bulunabilecek olgunlukta olduğunu söylemiş ve T. Dünmere iktisat doktorluğu ünvanını vermiştir.

SON HABERLER

Anıt - Kabir Komisyonu Dün Toplandı

Çankayada ve Ankara Kalesinde Etüdler Yapıldı

Ankara 16 (Tan muhabirinden) — Ebedî şef Atatürk için yapılacak Anıt - Kabir yerini ve inşa tarzını tesbit etmek üzere Başvekâlet müsteşarı Kemal Gedelecin reisliğindeki tâli komisyon saat onda Başvekâlette toplanarak mesaisine devam etmiştir Bugünkü toplantıda Maarif ve Nafia mütehassıs mimarlarının raporları tetkik edilmiştir.

Komisyon azası raporların bahis mevzuu ettikleri meseleleri yerlerin de tetkik etmek üzere otomobillerle Çankaya ve Ankara kalesine giderek etüdler yapmışlardır.

İtalya Yahudileri Hakkında Yeni Kararlar Alındı

Roma, 16 (A.A.) — Bu sabah Viminale sarayında Mussolininin riyasetinde toplanan nazırlar meclisi Yahudi ırkından olan İtalyanları alâkadar eden bazı mühim kararlar ittihaz eetmiştir. Meclis, bu gibilerin bütün gayrimenkul mallarile sahip bulundukları müesseseler hakkında beyan name vermelerine karar vermiştir.

Gayrimenkullerin haklarında fark gözetilmemiş olan Yahudiler için muvafakat edilen miktarı geçen kısmı bu gayrimenkulleri tedricen satın almak, idare etmek ve satma işlerile uğraşmak üzere yakında ihdas edilecek olan enstitüye devredilecektir. Mal sahipleri devredecekleri mallarının mukabilinde mezkûr enstitüden yüzde 4 faizli hususî esham alacaklardır.

Çekoslovakyada Yahudilerin tâbi olacakları muamele

Prag, 16 (A.A.) — Alman ajansının aldığı malûmata göre, Çek hukumetile Yahudi meselesinin halli için Yugoslavyada bu hususta tatbik edilen kanunları esas alacaktır. Bu suretle Yahudilerin ekonomik hayata iştirakleri Yahudi nüfusunun umumî nüfusa nisbeti ile mütenasip olacaktır.

Amerika Almanyaya bir nota daha verdi

Nevyork, 116 (A.A.) — Gazeteler Amerika tarafından Almanyaya tevdi edilen üçüncü notanın metnini neşretmektedirler.

Amerika, bu notasında Yahudiler aleyhinde alınan tedbirlerin Almanyada yerleşmiş olan Amerikalı Yahudiler hakkında tatbik edilmemesini istemektedirler.

Litvanya Yahudileri

Kaunas, 16 (A.A.) — Hükûmetin hususî bir kanunla Yahudi muhaceretini tahdit etmek tasavvurunda olduğu rivayet edilmektedir. Litvanyanın Filistindeki konsolosu, Litvanya için bir an evvel halli muktazi bir mesele halini almış olan Yahudi meselesi hakkındaki müzakerelerde hazır bulunmak üzere telgrafla Kaunasa çağırılmıştır.

Hırvatistana Muhtariyet Verilecek

Belgrat 16 (A. A.) — Yarı resmî mahafillerden bildirildiğine göre, B. Stoyadinoviç, pek muhtemel olarak B. Maçek ile bir uzlaşma zemini aramağa çalışacaktır. Eğer bu anlaşma, B. Maçekin mukavemeti karşısında muvaffak olmazsa, hükûmet, Hırvatların arzusunu, Maçek müdahalesine hacet kalmadan yerine getirmek emeliyle Hırvatistane geniş bir muhtariyet verilmesi hakkında parlâmentoya bir kanun projesi tevdi eyliyecektir.

HARİCİYE VEKİLİMİZİN KONFERANSI

" Bir Milletin Dış Cephedeki Ehemmiyeti Maddî Kuvvet ve Kudreti ile ölçülür ,,

Ankara, 16 (Tan muhabirinden) — Tasarruf haftası dolayısile Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu tarafından verilen konkferansta ezcümle denilmiştir ki:

— "Tasarrufun millî hayatımızda oynadığı rol, artık herkes çin el ile tutulur bir hakikat şeklinde tecelli etti.

Kalkınma hareketimizde en büyük mevkii alan millîî tasarruf günden güne inkişaf ederek, yarınki Türkiyenin kuvvetli istinatgâhlarından birini teşkil edecektir. Tasarruf, refah miyarı, ve ayni zamanda da refah vasıtasıdır.

Bir millettin dış cephesindeki ehemmiyeti, kendi medenî seviyesi, millî faziletleri ve maddî kuvvet ve kudretile ölçülür.

Haricî siyasetin destekleri işte bu üç mefhumda mündemiçtir.

Türkün millî faziletleri, esasen hayatı metodla tanzime en müsait olan vasıfları ihtiva eder: Türk, kahramandır, idbar karşısında metin, ikbal önünde mütevazidir. Türk, ailesine düşkündür. Türk, hemcinsini sever, cemiyet hayatı içinde yaşamağa liyakat göstermiş bir millettir. Tasarruf, bu faziletlerin inkişaf ve tekarrür âmilidir.

Sulh refah ve saadet kaynağıdır. Bu kaynağın ise en müessir müdafaasının kuvvet olduğunu unutmamak icabeder.

Türk milleti tasarrufun ne kadar feyizli bir kuvvet kaynağı olduğunu, bilhassa Cümhuriyet rejimi zamanında pek iyi anlamıştır.

Tasarruf, inkişaf ettikçe kuvvet menbaları inkişaf eder, haricî siyaset kuvvetlenir, sulh temin olunur, refah artar, saadet umumileşir.

Artık bugün biliyoruz ki fabrika, yol siyaseti, su siyaseti, makina, ziraat, imar, ilmî yükseliş, ticaret ve bunların hepsinin aziz koruyucusu olan büyük ordumuz yarının menbalarına muhtaçtır. Bu ihtiyacı yalnız tasarruf temin edebilir.

Millet tasarruf ettikçe bunların hepsi ilerler, ve yine milletin tasarruf kabiliyeti bunların ilerlemesile artar. Tekrar ediyorum, tasarruf bü yük bir kuvvet kaynağıdır.

Tasarruf mevzunu, size öaricî emniyetin dayanması lâzım gelen kuvvetli unsurlardan biri olarak göstermeğe çalıştım. Bilhassa işaret etmek isterim ki Türk milletinin mevkii gittikçe hızını artıran tasarrufla hergün biraz daha yükselmektedir.,,

Dün çok güzel bir konferans veren Hariciye Vekilimiz Ali Çetinkaya ile birlikte Erzincan hattının açılıma törenine giderken..

Rumanyada Yeni Bir Parti Kuruldu

Bunun Haricinde Her Türlü Politik Faaliyet Menedildi

Bükreş, 16 (Hususî) — Bütün Rumanya fırkaları (Millî Rönesans) adını taşıyan bir tek fırka teşkil etmişlerdir. Yeni fırkayı, millî köylü, liberal, millî hıristiyan, ve Rumen cephesi teşkil etmektedir.

Kral Karol, devletin müdafaasını ve terakkisini takviye maksadiyle millî şuuru seferber etmek hedefini taşıyan "millî intibah cephesi,, ismin de tek bir partinin teşkili hakkında bir kanun imzalamaıştır.

Bu parti, yirmisi eski ve yeni nazır olmak üzere yirmi beş yüksek devlet adamının imzasiyle verilen bir talep üzerine teşekkül eylemektedir. Bütün kral müşavirleri, bu partinin tabii azasıdır. Askerler ve hâkimler müstesna, reşid bütün Rumanyalılar bu partiye girmek hakkını haizdirler.

Yalnız bu "millî intibah cephesi,, ilerdeki seçimlerde namzet iraesine mezundur. Bunun haricinde her türlü politik faaliyet, gizli politik faaliyet gibi telâkki olunacak ve failleri medenî haklarından iskat edilecektir.

Eski İspanya Kralına Bütün Hakları İade Edildi

Burgos 16 (A.A.) — General Franko, " 26 teşrinisani 1931 tarihinde müessesan meclisi tarafından 13 üncü Alfons aleyhine yaplan haksızlıkları tamire matuf,, bir kanun projesini nazırlar meclisine tevdi etmiştir.

Nazırlar meclisinin tasvip eylediği bu kanun mucibince sabık krala İspanyol vatandaşı sıfatının verdiği bütün haklar tanınmakta ve müessesan meclisi halinde toplanan Kortes'in kararından evvel ve sonra alınmış bütün tedbirler de kaldırılarak sabık krala bütün malları geri iade olunmaktadır.

İngiltere Ne İçin Harbeder?

İngiliz Sıhhat Müsteşarı Dün Bir Nutukla Bunu İzah Etti

Londra, 17 (Hususî) — Hükûmet erkânından olan sıhhiye müsteşarı bugün bir nutuk söyliyerek İngilterenin neler için harp edeceğini anlatmış ve İngilterenin imparatorluğunu ve müstemlekelerini müdafaa, Fransaya taahhütlerini ifa, İngiltereye muahedelerle bağlı olan memleketleri müdafaa için harp edeceğini, bunlar bir taarruza uğradıkları takdirde İngilterenin derhal vazifesini yapacağını söylemiş, nutkunu bitirirken "idealimiz ve prensibimiz hürriyetin müdafaası ve tecavüze mukavemettir,, demiştir.

Süveyş Kanalı Müruriye Ücreti

Paris 16 (Hususî) — İtalya Süveyş kanalından mürur ücretlerinin tenzili üzerinde ısrar etmekte ve Süveyş kanalı idaresine iştirak etmeyi istemektedir.

Son günlerde yapılan cüzî tenzilât İtalyayı hoşnut etmediği için İtalyan gazeteleri ve İstefani Ajansı bu yoldaki neşriyatına devam ediyor. Figaro gazetesi bu meseleden bahsederken, bu Fransız eseri olmasaydı İtalyanın hiç bir zaman şarkî Afrikada bir İmparatorluk sahibi olamıyacağını anlattıktan sonra İtalyan talebine şu şekilde mukabele ediyor:

"Süveyş kanalının Fransız ve İngiliz aksiyonerleri, İtalyan Habeşistanının ekipmanı için, ayrıca her se ne mümkün mıktarda bir yardımda bulunmağa davet olunuyor. Pazarlığın meğruiyeti bertaraf edilsin, bu işte en ziyade hayreti mucip olan taraf, İtalyanların yaptıkları bu talebin tonudur.

Kades Vapuru Denize İndirildi

Ayni Fabrikada Yeni Bir Vapurumuz da Tezgâha Konuldu

Rostok, 16 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor;

Dün öğleden sonra burada Neptün tezgâhlarında, Türkiye hesabına inşa edilmiş olan 3100 tonluk "Kades,, vapuru denize indirilmiştir. Bu vapur, bu sene içinde Türk Denizbank hesabına bu tezgâhta denize indirilecek gemilerin üçüncüsüdür. "Kades,, vapurunun denize indirilmesini müteakıp Türkiyenin ısmarladığı dördüncü bir vapur da tezgâha konmuştur.

Suriyede İki Muhalif Reis Öldürüldü

Halep 16 (A. A.) — Suriyede muhalefet reislerinden iki kişi Halepte tecavüze uğramışlardır. Abdülgaffar Mesut ağır surette hançerle yaralanmış. Gene eski mutediller partisinin tanınmış azasından Şeyh Abdülkadir Marmani camiye giderken bıçaklanmıştır. Mütecavizler kaçmışlardır.

Paris 16 (Hususî) — Evvelki gün buradan memleketine dönmek üzere hareket eden Suriye Başvekili Cemil Mardam bey geçen ağustostan beri burada idi. Kendisi dün M. Bonnet ile 1936 da yapılan Fransa - Suriye muahedesine bir zeyil müzakere etmiş ve bu zeyil Fransanın Suriydeki askerî hareketlerini kolaylaştırmış, ve ekalliyetlerin himayesini takviye etmiştir. Cemil Mardam bey bundan başka 1936 muahedesinin tasdikini temin için ısrar etmiş bulunuyor. İhtimal ki muahedenin tasdiki bundan sonra uzun bir gecikmeye uğramayacaktır.

Filistinde bir nümayiş yapılacak

Kudüs 16 (Hususî) — Filistinde tedhiş muhalifi araplar pazar günü bir nümayiş yapacaklardır. İngilz kumandanı nümayişe davet olunmuştur.

FELEK

Şemsiye

Yazan: B. FELEK

Şemsiye bir, divit iki.

Şemsiyeyi bilirsiniz, lâkin (divit) denilen şeyi genç nesil bilmez. Onun için tarif edeyim. Eskiden mürekkepli kalem yoktu. Pek eski olmıyan kurşun kalemle yazı yazmağa da eskiler rağbet etmezlerdi. O sebeple, hüsnühat dediğimiz güzel yazıya meraklı olanlar divit taşırlardı.

Bu divit bir karış boyunda, bir ucu kapalı, öteki ucu kapaklı bir yassı pirinç boruydu. Içine üç dört kamış kalem alacak genişlikte. Kapaklı ucunun yanına da yine pirinçten yapılmış kapaklı bir mürekkep hokkası yapışıktı.

Eski mürekkepler hokkada mayi durmayıp (lika) denilen bir nevi life bulaşık halinde olduğu ve alelhusus biraz koyuca bulunduğu için ağzı lâstikli olmadığı halde bu hokkalardan akmazdı. Bu şekliyle divit ufak tokmak biçiminde bir şeydi. Merak erbabı bunu tabanca gibi belinde taşır, icap edince hemen açıp cızır, cızır yazardı.

Işte benim bir türlü tahammül edemediğim iki şey bunlardır: Birisi şemsiye, diğeri divit.

Bu iki âletin, ikisi de adama hususî bir enailik veregelmiştir. Onun için bu iki nesneye hiç yüzüm yoktur. Kurşun kalem ve dolma kalem çıkalı zaten taşımadığım divitten ve bu münasebetle mürekkep yalamaktan kurtuldum. (sade avucumu yalamaya vakit bulabiliyorum) lâkin şemsiyeden kurtulmanın imkânı yok. O mübareği elime aldım mı, kendim de ayağa kalkmış bir sanduka hali görüyorum.

Diyeceksiniz ki; "yağmurluk giysene!,, o da ayrı bir hikâye. Şimdiki yağmurlukların külâhı yok! Olsa da benim başımda giyecek yer kalmadı. Onun için şemsiyeyi elden bırakmak olamıyor. Çünkü bırakınca ıslanıyoruz.

Ingilizlerin şemsiye ile araları pek iyidir. Hattâ Ingilizlerin şemsiye hakkında şöyle bir sözleri olduğu söylenir:

— Hava açıksa şemsiyeni al! Yağmurlu ise istersen al!

Binaenaleyh muhafazakâr bir Ingiliz olan Başvekil Mister (Chamberlain) in elinden şemsiyesini bırakmamasını ve bu yüzden bütün dünya karikatürcülerine mevzu teşkil etmesini pek tabii görürüm.

Bana gelince; şemsiyeyi elime alınca düşünmek zaruretinde bulunduğum vücut aksamım genişlemiş gibi olur. Başımı, kolumu, gövdemi ve ayaklarımı düşünürken birde şemsiyeyi düşünmek mecburiyetine girerim.

Bu mesuliyet genişlemesi hoşuma gitmez. Ustelik şemsiyemi şurada burada unuturum. Onun için daima sapı kancalı şemsiye kullanırım ki; koluma takılsın da kaybolmasın diye Ve o mülâhaza iledir ki; birisi yolda koluma girerse şemsiyem hatırıma gelir.

Şemsiye, demirden, ağaçtan ve ipekten yapılmış, açılır kapanır,marifetli bir şeydir ama pratik değildir. Fakat beni ekseri ahmaklıktan kurtardığı için kendisine minnettarım.

Arkadaşlarımdan, benim şemsiye sevmediğimi bilenler, bu hâmiyi kolumda veya elimde gördükçe şaşar ve sorarlar.

— Yahu! Sen şemsiye taşır mısın?

Maalesef taşırım ve daha taşıyacağım da. Çünkü taşımadığım gün ıslanıyorum. Islanınca nezle olmak, kulunç ağrısına uğramak gibi maddî tehlikeler bertaraf kendimi ahmak görmeye başlıyorum. Zira bizim validenin bana öğrettiğine göre, Istanbulda yağan yağmurların yüzde seksen beşi (ahmak ıslatan) dır.

Benim de yağmura tutulup ta ıslanmadığım yok gibidir. Ustelik ne zaman böyle ıslansam garip bir tesadüf eseri olarak ya evde valide, ya sokakta bir ahbap benim ıslanmış olduğuma dikkat etmemiş gibi:

— Ahmak ıslatan yağıyor! der ve ahmaklığımı yüzüme vurur.

Onun için şemsiyenin himayesine sığınmaya mecburum.

Bir ince çubuk, bir kaç tel ve bir deyirmi bezden yapılmış bir şemsiye bizi ıslaklıktan (yani ahmaklıktan) korursa ciddî bir himaye nelerden korumaz!

Dünkü Meclis İçtimaı

Ankara, 16 (A.A.) — M. Meclisi, Fikret Sılayın başkanlığında toplanarak şûrayı devlet kanununun müzakeresine devam etmiştir. Meclis encümene verilen iki maddesi müstesna olmak üzere mevzuubahis kanunun 47 inci maddesine kadar olan kısmı kabul etmiştir.

B. M. Meclisi pazartesi günü toplanacaktır.

Halk Sandığı Açıldı

Iktısat Vekili Mühim Bir Nutuk Söyledi

İstanbul Halk Sandığı, dün sabah saat 11,30 da Şehinşah Pehlevî caddesindeki merkez binasında İktısat Vekili Şakir Kesebir tarafından açılmıştır. Bu münasebetle yapılan merasimde, banka müdürleri, Ticaret odası, Türkofis, toprak mahsulleri ofisi müdür ve erkânı, Esnaf cemiyetleri mümessilleri, iktısadî daireler müdürleri ve iktısat profesörleri hazır bulunmuşlardır.

Sandık Müdürünün nutku

İktısat Vekili, merasime riyaset etmek üzere Sandığın gişelerinin bulunduğu alt kata inmiş ve burada sandık müdürü Sermet bir nutuk söyliyerek demiştir ki:

"Cümhuriyetin feyizli ve mânalı eserleri arasına katılmış bulunan Halk Bankası, üç buçuk ay kadar evvel açmıya muvaffak olduğu Ankara Halk Sandığını takiben, bu gün huzurunuzda İstanbul Sandığını da açmakla şeref ve bahtiyarlık duymaktadır.

Müessesemiz bu suretle büyük ticaret ve endüstri merkezi İstanbulda, esnafın, küçük sanayi ve ticaret erbabının, ve halkın hizmetlerine koşmakla müftehirdir.

5 Eylûlde faaliyete geçen Ankara Halk Sandığının bugüne kadar geçen kısa müddet içindeki mesaisi hakkında bir fikir verebilmek için, bugüne kadar 795 müşteriye 141400 lira iskonto ettiğini ifade etmek isterim, Görülüyor ki, 795 yurttaş vasatî olarak Sandıktan ikişer yüz lira yardım görebilmişlerdir.

Bu yardımların yerinde yapılmış olmasına itina göstermeyi, çalışma tarzımızda hareket noktası saymaktayız.

Zaman ve imkânla mütenasip olarak müessesemiz yurdun bir çok mer kezlerinde daha, peyderpey sandıklar tesisini başlıca gaye bilmekte ve bu gayeyi realize etmek için etütlerine ehemmiyetle devam etmektedir.

Son günlerde Şimalî Anadoluda bahası biçilmez bir tetkik seyahati yapan aziz Millî Şefimiz İnönüne yurttaşların şehirlerde ve kasabalarda küçük krediye olan ihtiyaçlarını bildirmiş bulunmaları, müessesemize düşen vazifelerin bir an evvel başarılması lüzumunu işaret eden gayret verici sesler olmuştur.

Atatürk Türkiyesinin millî davalarını daima yürütmek ve ilerletmek ve onun yapıcılık vasfını yeni muvaffakıyetlerle şereflendirmek için sonsuz enerji ve yüksek dirayeti dün yaca takdir edilmiş Şefimiz büyük vatanperver İnönüne, bağlılık ve saygılarımızın arzına, müessesemize daima müzaheretini esirgememiş bulunan Türk Bankacılığının banisi Başvekilimiz Celâl Bayara şükran sesimizin duyurulmasına Cümhuriyet hükûmetinin kıymetli mümessili sizden lûtufkâr delâletlerinizi rica ederim.,,

İktısat Vekilinin nutku

Bundan sonra İktısat Vekili Şakir Kesebir de şunları söylemiştir:

"Muhterem arkadaşlar,

Devletimizin dayandığı esas vasıflardan biri halkçı olmasıdır. Rejimimiz, halk için çalışmayı en başlı vazifelerinden saymıştır. Cümhuriyet hükûmetleri daima halka hizmet etmek ve faydalı işler görmekle müftehirdirler. Cümhuriyet bu yüksek prensiplere uyarak vücude getirdiği sayısız eserler arasına bununla bir yenisini ilâve etmiş oluyor. Vakıa bu eser mütevazî bir haldedir. Görünüşü 250 bin lira sermayeli bir kredi müessesesi olmaktan ibarettir. Fakat hakikatte mahiyeti bu görünüşten daha şümullüdür. İstihdaf eylediği maksat itibarile memleketin muhtelif iş bölümlerinde çalışan büyük bir kısım vatandaşların kredi ihtiyaçlarını temin etmek gibi bir vazifeyi üzerine almış olan hususî kredi teşkilâtının bir uzvudur.

Millî ekonomi hayatında kredinin ehemmiyetini hepimiz biliyoruz.Cümhuriyet, aldığı kanunî tedbirlerle ve doğrudan doğruya kurduğu veyahut himaye eylediği millî kredi müesseselerile bu büyük ihtiyacı geniş mikyasta temin etmiye çalışmıştır.

Memleketimizin istihsal, mübadele ve tevzi gibi muhtelif iktısadî sahalarında iş gören vatandaşlara kredi ihtiyaçlarını eskiye nazaran daha ucuz ve daha kolay şartlar dahilinde temin etmektedirler. Yalnız, bunlar arasında küçük sanat ve ticaret işlerile uğraşan ve küçük krediye muhtaç olan bir kısım vatandaşlarımız bu kolaylıklardan diğerleri kadar istifade edemiyorlardı. Vakıa, memleketin muhtelif yerlerinde kendini hissettiren bu ihtiyacı tatmin için bazı kredi müesseseleri kurulmuştur. Fakat, bunlar menabi azlığı ve mürakabe kifayetsizliği gibi sebeplerle tam muvaffak olmuş değillerdir.

Açık kalan bu ihtiyacın karşılığını yerine getirmek üzere Cümhuriyet tedbir aramış ve 1933 senesinde kabul edilen bir kanunla Halk Bankası ve Halk Sandıkları teşkiline karar verilmiştir. Bu kanuna göre, memleketin bu nevi iş sahalarında halk sandıkları tesis olunacak ve buna ana banka vazifesini görmek üzere bir Halk Bankası kurulacaktır.

Bir çok işler arasında bu kanunun tatbiki bu yıla kadar kabil olamamıştır. Ancak, bu senenin beşinci ayında Halk Bankasının Ankarada tesisi mümkün olabildi.

Halk Sandıklarını kurmak ve onları yakından takip ve murakabe eylemek vazifesile mükellef olan Halk Bankası ilk faaliyeti eseri olarak ta Ankarada bir sandık teşkil etmiştir. Bugün, yine bankanın ikinci faaliyeti eseri olarak İstanbul Halk sandığını açıyoruz.

Vilâyetlerde Halk Sandığı şubeleri açılacak

Henüz sayısı ikiden ibaret olan halk sandıkları tedricen geniş bir kredi şebekesi halinde memleketin her tarafına yayılacaktır. Bu müesseseler, küçük sanat ve ticaretle uğraşan vatandaşlara, küçük esnafa, sıkıntıdan kurtulmak için az, fakat, kendileri için büyük sayılabilecek kredi bekliyen halka, müracaatlerinde daimî yardım elini uzatacaklardır.

İstanbul Halk Sandığı hazinenin yardımile ve Halk Bankası, Ziraat Bankası, İstanbul vilâyeti idarei hususiyesi, İstanbul belediyesi ve Ticaret odası tarafından tesis edilmiş bulunuyor.

Halk Bankası, ikinci sandığını açmıya muvaffak olduğundan dolayı takdir ve huzurunuzda müdürüne tebriklerimi beyan ederken böyle hayırlı bir işte Halk bankasına yardımda bulunmuş olan Ziraat Bankasına, İstanbul vilâyeti idarei hususiyesine, İstanbul belediyesine ve Ticaret odasına ayrıca memnuniyet ve teşekkürlerimi bildiririm.

Muhterem Başvekilim Celâl Bayar, bu kredi teşkilâtına atfettikleri büyük ehemmiyetin bir ifadesi olarak kendileri bizzat bu açılışa riyaset etmeyi tasmim etmişlerdi. Fakat fazla meşguliyetleri buna imkân veremediği için emirlerile bu vazifeyi ben ifa etmiş oluyorum.

Atatürk devrinin her sahada olduğu gibi millî ekonomide de bize kazandırdığı feyizleri bu münasebetle derin bir minnetle anarak bu feyizleri temin eden ve artıracak olan Büyük Reisicümhurumuz İsmet İnönüne sonsuz saygı ve bağlılık hislerimiz içerisinde, deruhte ettiği vazifeyi başarması temennisile İstanbul Halk Sandığını açar ve sandıkla münasebette bulunacak vatandaşların da daima faydalı neticeler almalarını temenni eylerim.,,

Sandığa yazılan ilk âza

Şakir Kesebir, bu hitabeden sonra, ilk olarak kendisi on lira vererek sandığa koydolunmuştur. Bundan sonra da Esnaf Cemiyetleri namına, dokumacılardan Yahya sandığa para yatırmıştır.

İktısat Vekili, bu arada gazetecileri de kabul ederek kendilerine şu beyanatta bulunmuştur:

— Hemşehrilerinizin kredi ihtiyacını temin edebilecek bir müessese kurmuş oluyoruz. Ticaret ve sanat işlerile uğraşan sayısı pek çok vatandaşların küçük kredi ihtiyaçlarını kolay ve ucuz bir şekilde temin etmek gibi hem iktısadi ve hem insanî bir vazife ifasını üzerine alan bu yeni müessese zahirî halindeki tevazuuna rağmen hakikatte çok büyük bir hizmet deruhte etmiştir. Bu müesseseye vatandaşlara hizmet yolunda hepimiz muvaffakıyet temenni etmeliyiz.,,

Bir aralık kendisine, Nevyork sergisine iştirak için yapılan hazırlıkların ağır ilerlediği hakkındaki iddialar üzerinde sorulan suale Şakir Kesebir şu cevabı vermiştir:

— Biliyorsunuz ki, Nevyork sergisine iştirakimiz işile meşgul olan bir komisyon vardır. Bu komisyonda çalışan arkadaşlar böyle bir teahhurdan endişe göstermiyorlar. Sergiye iştirak için bütün kuvvetimizle ve bütün varlığımızla hazırlanmaktayız. Nevyork sergisinde Türkyie cümhuriyeti hükûmetinin ve Türk milletinin medenî âlemdeki mevkii ile mütenasip bir şekilde temsil edileceğinden şüphe etmemek lâzım gelir.,,

Bundan sonra İktısat Vekili ile merasimde hazır bulunan davetliler hazırlanan büfede izaz edilmişlerdir.

Büyük Kurultay İçtimaa Çağrıldı

(Başı 1 incide)

yaçların temini; orman ve ziraat işlerinin tanzimidir.

Şehrin su işleri

Raporda su işlerine tahsis edilen kısım şöyle hülâsa edilebilir: Senelerdenberi Adalıların istediği su işi, tabiatin adalarımıza bahşetmiş olduğu bütün güzelliklere ve sağlık şeraitine rağmen hayatî bir eksiklik sayılacak derecede mühimdir.

Adalıların suyile beraber sayfiye mahalli olan diğer kazaların su ihtiyacının da temini lâzımdır. Şehrin su ihtiyacı, Terkos, Elmalı, Kırkçeşme ve Taksim sularile temin edilmektedir. Bu suların hepsi belediyeye devredilmiş bulunmaktadır. Terkosun, herkesin itimadını kazanmış olmasına rağmen tesis masrafının ağırlığı dolayısile şehrin bilhassa fakir tabakasile meskûn bulunan semtlerde halk tamamile bundan istifade edememektedir. Belediye buna çare olarak senevî 90 liraya kadar iradı olan evlere, tesis masrafı almadan ucuz tarife ile su vermeği ilân etmiş ise de bu, tatbikatta matlûp neticeyi vermemiştir. Bu ölçü doğru değildir. Çünkü vergi kayıtlarında doksan liradan fazla irat getireceği gösterilen öyle evler vardır ki günün nafakasını karşılamak için çalışan halk sınıflarile meskûndur.

Binaenaleyh, tesisat masrafından muaf tutulmak ve ucuz su vermek için ya esaslı bir miyar bulmak veyahut kabul edilen irat miktarını hiç olmazsa 150 liraya çıkarmak suretile gösterilen kolaylığı şümullendirmek lâzımdır. Geçen senedenberi Kırkçeşme sularının zarurî olarak kapatılması cephesinden de şehir suyu daha büyük bir ehemmiyet kazanmıştır. Hamamların su meselesi bu ehemmiyetin merkezi sıkletini teşkil eder. Hamamlara verilmekte olan Terkos suyu tarifesinde tenzilât yapılarak yıkanma ücretlerinin arttırılmasına meydan vermemek lâzımdır. Şehrin umumî sıhhati için alınması lâzım olan mühim tedbirlerden biri de budur.

Köylünün sağlık vaziyeti

Sağlığı korumak için köylerimizde mevcut dispanserler adedini arttırmak lâzımdır. Sıtma mücadelesinin müsbet neticeler vermesi ve frengi beliyesinin salgın bir hal almaması için alınmakta olan tedbirlerin behemehal takviyesi icap eder.

Yollar ve imar işleri

Şehirliler, evinin eşiğini terkederken ayağını basacağı ve yürüyeceği yoldan çamura batmadan ve taşlara takılmadan yürümek, vaktinde işine selâmetle gitmek ve köylünün şehre giderken arabasını sevketmek için yol bulması lâzımdır. Bu dileğin menşei bu arzudan çıkıyor. Bütün şehrin ana plânı çizilmiş, yolların vaziyetleri tayin edilmiş olmakla beraber bu faaliyete hız verilmesi lâzımdır.

Sokaklarımızın mühtaç oldukları elektrik lâmbalarının arttırılması hususunda son iki sene içinde gösterilen gayretle sokak lâmbaları hemen iki misline çıkarılmış olmasına rağmen bu hususi dilekler tamamen yerine getirilememiştir. Mevcut faaliyetlerin çoğaltılması ve halkın bu medenî ihtiyaç etrafındaki dileklerinin yerine getirilmesi lâzımdır.

Nakil vasıtaları ücreleri

Nakil vasıtalarının aldıkları ücretler fazladır. Bu mesele Nafıa Vekâletine bildirilmelidir. Şehir haricine işleyen otobüsler için hazırlanıp İstanbul umumî meclisine verildiği haber alınan talimatnamenin bir an evvel çıkarılması için icap edenlerin nazarı dikkatini celbetmek lâzımdır.

Okuma ihtiyacı gittikçe artmaktadır. Köylerde mevcut üç sınıflı ilk mektepleri bitiren talebenin mükteseb atını tamamlıyacak olan dördüncü ve beşinci sınıfları muhtevi köy yatı mekteplerinin adedini arttırmak, Üsküdarlıların, tahsil için çocuklarını İstanbula göndermek derdinden kurtarılması için, büyük bir inkişafa namzet olan bu kazamızda hiç olmazsa şimdilik bir kız lisesi açmak lâzımdır.

Raporun bundan sonraki kısmında yeni çocuk bahçeleri açılması, köylere verilmekte olan fidan adedinin arttırılması, borçlandırma suretile köylüye verilmiş olan arazinin tapuya raptı, köylüye müşterek ziraat makineleri temini, şehir dahilindeki Parti Ocaklarının lâğve - dilerek yerlerine, muntazam binalar dahilinde, kütüphane, konferans salonlarını havî nahiye teşkilâtının takviyesi isteniliyordu.

Belediye fen müdürünün izahatı

Raporun okunması bittikten sonra su meselesinden dolayı Belediye Sular Müdüründen izahat istenildi.

Sular müdürü Yusuf Ziya verdiği izahatta, Adalara su tedarik etmek için 110 metre derinliğinde açılan kuyulardan içilmeğe yarar su bulunamadığını, belediyenin vereceği direktif dairesinde Ada sularının temin edileceğini, fakirlere ucuz su vermek için de irat miktarının 150 liraya kadar çıkrılabileceğini söyledi.

Üsküdarlı âzalar da Üsküdar-Kısıklı yolunun asfalta tahvil edilmesi, istimlâk ve imarına karar verilen Üsküdar iskele meydanile Şemsipaşa ve Salacak semtlerinin bir an evvel imarına başlanması hususunda vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdarın nazarı dikkatini celbettiler.

Neticede dilek encümeninin raporu aynen kabul edilerek Büyük Kurultaya arzedilmesine karar verildi.

Yeni idare heyeti

Bundan sonra da yeni Parti idare heyetinin seçimine geçildi. Hafi reyle yapılan seçimde yeni idare heyeti asli âzalığına Hâmit Ongunsu, İbrahim Kemal Baybora, Dekan Nuretin Ali Berkol, Refi Bayar, Aziz Ak, Nedim Ersun, Hasene Ilgaz, Galip Bahtiyar; yedek âzalığa: Hasan Koper, Mithat Ali, Ömer Vasfi, Faruk Dereli, Süruri, Lâhika Manyasi, Ferit Hamal, Tevfik Amca'nın seçilmiş olduğu anlaşıldı.

Büyük Kurultaya gönderilecek murahhaslar için işarî reyle yapılan intihabatta: Profesör Hayrullah Diker, İbrahim Kemal Baybora, Faide Esendal, Naci Ali Moralı, Ferit Hamal aslî murahhas; Halil Hilmi, Mekki Hikmet, Haşim Refet, Cevdet Özgün, Doktor Turhan da yedek murahhas olarak seçildi.

Artık ruznamede konuşulacak mevat kalmamıştı. Âzalardan Meliha Avni ile Ekrem Tör söz alarak birer nutuk söylediler. Her ikisi de nutuklarında; milleti büyük felâketlerden kurtararak saadete kavuşturan ve Cumhuriyet Halk Partisini kuran Ebedî Şefimiz Atatürk'ün ve Büyük Atamızın kurtarış ve inkılâp arkadaşı değerli Cümhurreisimiz İsmet İnönü'nün saygı, minnet ve şükranla yadedilmesini teklif ettiler. Bu teklif kabul edilerek telgrafların hazırlanmasına riyaset divanı memur edildi. Bundan sonra reis, ruznamede konuşacak başka bir şey olmadığını beyan ve yeni idare heyetine muvaffakiyetli çalışmalar temennisile içtimaa nihayet verdi.

Kırşehir Yeniden Sarsıldı

(Başı 1 incide)

nalarda da ehemmiyetli çatlaklar ve bazı duvarlarda çöküntüler olmuştur. İnsanca zayiat yoktur.

Yer sarsıntısı Kayseri, Sivas, Konyada hafif, Yozgatta oldukça şiddetli olarak hissedilmiştir.

★

İstanbul 16 (A. A.) — Kandilli rasathanesinden bildirilmiştir:

Bugün saat 13 ü 4 dakika 17 saniye geçe orta şiddette bir zelzele kaydedilmiştir. Merkez üstünün şark istikametinde ve İstanbula 410 kilometre mesafede bulunduğu tahmin edilmektedir.

Nevyork Sergisi Komiserliği

Ankara 16 (Tan muhabirinden) — Salahattin Canın Nevyork sergisi komiserliğinden çekilmesi ile yerine Vedat Nedim Tör getirilmiştir.

Radyo

ANKARA RADYOSU

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Türkiye Radyosu Ankara Radyosu

Dalga Uzunluğu

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

Cumartesi, 17. 12. 1938

13.30 Müzik (Keman ve çello solaları - Pl). 13.50 Saat âyarı ve haberler - Borsa haberleri. 14.00 Müzik (Birkaç şarkı). 14.40 - 15.30 Müzik (Dans saati).

17.30 Müzik (Türk müziği saz eserleri, muhtelif şarkılar). 18.30 Tasarruf Haftası münasebetile konferans (Sümerbank Umum Müdürü Nurullah Sümer tarafından). 18.45 Müzik (İncesaz faslı). 19.15 Saat âyarı ve haberler. 19.25 Müzik (Sanresitali - Nurullah Şevket). 1 — Simon Bakaneğra operasından - Fiesko romansı - (Verdi). 2 — Don Paskale operasından - Malatesta romansı - (Domizetti). 3 — İfijenia in Aulis operasından - Ağamemnonun arıası - (Gluck). 4 — Faust operasından - Mefisto klise sahnesinden - (Gunod). 5 — Salvator Roza operasından - Duka arıası - (Gomes). 19.50 Memişle Satılmış radyoda (İ. Delideniz, N. Berkören). 20.00 Müzik (Folklor: Kudsi Tezel ve Halil Bedii Yönetgenci'nin iştirakile). 21.00 Saat âyarı ve Arapça söylev. 21.10 Müzik (Küçük orkestra): 1 — Dihter und Brauer (Suppe). 2 — Erste İtalienis süit - (Becce). 3 — Di hidropaten - (Jos. Gung'l). 4 — Traumland - (Rust). 5 — Di leybesbotşaft - (Sied). 22.00 Konuşma (Haftalık posta kutusu). 22.15 Müzik (Operet seleksyonları). 22.45 Müzik (caz-band). 23.45 - 24 Son haberler ve yarınki program.

En Büyük Sovyet Tayyarecisi Kazaya Uğradı

Moskova 16 (A. A.) — Hükûmetin neşrettiği bir tebliğ, zamanımızın en büyük tayyarecilerinden Sovyetler birliği kahramanı Çkalov'un 15 kânunuevvelde yeni bir tayyarenin tecrübesi esnasında öldüğünü bildirmektedir. Sovyet hükûmeti, Çkalovun küllerini havi vazoyu Kremlin sarayının duvarına vazetmeği ve ailesine maaş tahsis eylemeği kararlaştırmıştır. Sovyet komünist partisi merkezi komitesi ve Halk komiserleri meclisi, Ckalovun ailesine taziyede bulunmuştur.

Çkalov, ezcümle, Moskova - Petropavlovsk uçuşunun ve Moskova - Şimal kutbu - Amerika uçuşunun kahramanı idi. Kendisi, yüksek Sovyet azasından bulunuyordu.

ÖLÜM

Ziraat mühendisi muallim Hadi, Tıp fakültesi ortopedi asistanı Dr. Faruk, Birinci dahiliye seririyatı asistanı Dr. Avni, Denizbankta Dr. Hâils, Tıp fakültesi talebesinden Ahmet ailelerinin kıymetli evlâdı Ankara harp okulu talebesinden Osman Esen tutulduğu hastalıktan kurtulamıyarak 20 yaşında hayata veda etmiştir. Allah rahmet eyliye.

BUGÜN DÜŞÜNMEDEN BİZE GELİNİZ.
Memnun olmadan çıkmış bir tek müşteri görmedik
ROZALİ
ELEANOR POWEL
NELSON EDDY
(Revüler ve muhteşem dekor)
Ve gene bu yılın Jeniyal Eseri
VİCDAN AZABI Mc. Laglen
MİLLÎ ve ALEMDAR

HALK OPERETİ
Bu akşam saat (9) da
(İÇ İÇE)
Büyük Operet
Reji: Raşit Rıza. Muzik: Seyfettin Asal. Yazan: Yusuf Süruri.
Büyük Macar balesi, Cumartesi ve Pazar Matine Saat (15) de

BUGÜN
MELEK
NEFİS BİR AŞK MEVZUU
EN TATLI VE MÜESSİR İKİ SES
MUAZZAM BİR OPERA FİLMİ
Sinemasında
Saadet Düşmanı
Baş rollerde : BENJAMİNO GİGLİ
MARİA CEBOTARİ
Bugün saat 12,45 ve 2.30 da çok ucuz fiyatlarla talebe ve halk Matineleri vardır.

SON GANGSTER
Senenin en Müthiş Şaheseri

Gülmek, katıla katıla gülmek ve eğlenmek isteyenler
Bugün SARAY ve İPEK Sinemalarında Türkçe Sözlü
ÜÇ AHBAP ÇAVUŞLAR
HAYDUTLAR ARASINDA
Şaheserler şaheserini görmelidirler. Bugün saat 1 ve tam 2,30 da çok ucuz fiyatlarla TALEBE ve HALK matineleri vardır.

TAN

Gündelik Gazete

TAN'ın hedefi: Haberde, fikirde, herşeyde temiz, dürüst, samimi olmak, karlın gazetesi olmıya çalışmaktır.

ABONE BEDELİ

Türkiye		Ecnebi
1400 Kr.	1 Sene	2800 Kr.
750 „	6 Ay	1500 „
400 „	3 Ay	800 „
150 „	1 Ay	300 „

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet sırasiyle 30, 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir: Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplar 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Avukatlık Kanunu Ve Baro Seçimi

Avukatlık kanunu 1—12—938 tarihinde tatbik edilmeğe başlamıştır. Fakat tatbikinde muhtelif merhaleleri ihtiva eden bu kıymetli kanun İstanbulda bugünkü baro içtimaile en mühim ve şerefli merhalesini aşmak üzeredir.

Memlekette hukukî hayatın genişlemiş olması ve avukatlık sahasında hisedilen ihtiyaçlar, mevzuatın daha geniş ve otoriter olmasını icap ettirmiş ve yeni avukatlık kanunu meydana gelmiştir.

Ebedi Şef tâ 1926 senesindeki bir nutkunda:

"Cümhuriyet Türkiyesinde eski kavaidi hayat, eski hukuk yerine yeni kavaidi hayatın ve yeni hukukun kaim olmuş bulunması bugün gayri kabili tereddüt bir emri vakidir.„ buyurmuşlardı.

Bu fikirler karşısında bu kavaidi hukukiyenin elemanlarını da yüksek bir çerçeve içerisine almak lüzumlu görülmüş ve bugünkü avukatlık kanunu bütün mühim devletlerin mevzuatı tetkik edilerek anketler, içtimalar ve münakaşalar neticesinde tedvin edilebilmiştir.

Yeni avukatlık kanunu, avukatları gördükleri âmme hizmetine lâyık mevkie çıkarmak için, evvelâ onlara, bazı imtiyazlarla menfaatler temin etmiş ve onun bu müessesenin tekâmül ve tealisi için icap eden esasları vazetmiştir.

Yeni avukatlık kanununun tasfiyeyi icap ettirip ettirmiyeceği münakaşaları mucip olmuş ve bazı gazeteler de avukatlar arasında ayrı gayrılığı doğuracak neşriyat yapılmıştır.

Türkiye Cümhuriyeti Türk milletinin ulûvvucenabı eseri olarak 150 likleri bile affettiği gibi bugün eski yaraları deşerek tesbiti imkân dahilin de olmıyan bazı esaslarla baroda tasfiye yapmağa yol açmamıştır.

Yalnız bundan sonra vazedilen geniş esaslarla Türkiye Barosu dünya barolarının yanında şerefele mevki alacak mertebeye çıkacaktır.

Baro bir ocaktır. Bir aile yuvasıdır. Oraya girenler bir mabede girerler. Gençlerin yaşlılara selâmı bir hürmet, yaşlıların gençlere selâmı bir muhabbettir.

Onun içinde bulunanları din cihetinden ayırmak ve bunu münakaşa etmek yanlıştır. Avukatların değerleri şahsî kıymetlerile ölçülür.

Yeni avukatlık kanunu bu ayın ilk haftasında baro içtimaını şart koşmakta ise de memleketin büyük mateminin devamı sebebiyle bu içtima ancak bugün yapılabilecektir.

Avukatlık kanunu, şimdiye kadar bir çok adliye vekillerinin muarız oldukları liste ile intihabı ortadan kaldıran bir usul koyarak, seçileceklerin içtimada hazır bulunanların yarısından fazla rey almalarını şart koşmaktadır.

İlk seçimde, seçileceklerin tamamı veya bir kısmı bu miktar reyi temin edemediği takdirde ekseriyeti temin edemiyenlerin iki misline müsavi en çok rey alanlar hakkında yeniden seçim yapılır.

Bunlara rağmen, bugünkü içtimada ekseriyetin temini meselesi yine ince bir noktaya temas etmektedir.

Umumî heyet, levhaya kayıtlı avukatların yarıdan bir fazlasile teşekkül eder. Halbuki levha daha tanzim edilmemiş olduğundan bu yarıdan bir fazla rakamını tesbit etmeğe imkân olmıyacak ve çaresiz içtimaın haftaya bırakılmasına mecburiyet hasıl olacaktır.

Yeni avukatlık kanunu, avukatları çok sıkı bir disipline tâbi tuttuğu gibi umumî heyetlerini de böyle bir intizama almaktadır.

Avukatlık kanunu ile Baro, bir ocak ve bir aile yuvası olmuştur.

Yenicami Neden Şaheserdir

Yazan:

İ. Hakkı Baltacıoğlu

Yenicamiyi Nasıl Görmeli, Nasıl Anlamalı, İnsanlığın Öğünç Vesilesi Olan Bu Şaheserin Sırlarını Nasıl Yakalamalı, Ölmeyen ve Hergün Gençleşen Bu Şaheserin Karakterlerini Nasıl Yakalamalı?

Yenicami için bir çok şey söylendi ve yazıldı. "Yenicami bir şaheserdir„ denildi. Doğru, fakat "Yenicami niçin bir şaheserdir?„ buna cevap verilebildi mi? Bilmem! Bu yazıda bu soruya cevap vermiye çalışacağım.

Her şeyden önce "şaheser„ fikri üzerinde duralım. Bir "şaheser„ nedir? Önce buna bir cevap vermiye çalışalım.

Şaheserlerin en bariz karakteri, "ölmezliği„ dir. Mantarlar gibi yerden biten, fakat gün görünce ölen eserler de vardır! Şaheser fikrine en yabancı olan sanat eserleri bu mantar gibileridir! Bir de Partenon, Yeşilcami, Beyazıt medresesi, Yenicami gibi asırlara, çağlara karşı duran varlığını koruyan, modası hiç geçmiyen, güneş gördükçe tekrar dirilen eserler vardır. Bunlar zaman ve fena şeametlerini yenen ebedilik ve bakilik saadetlerine eren eserlerdir. Bunlara karşı duran, varlığını koruyan, J. Rousseau için "ölmez„ demiştir. Rus filozofu Tolstoy ise onun için "her zaman daha gençleşiyor„ demişti. İşte şaheserlerde "ölmezlik sırrı„ndan başka bir de "gençleşme mucizesi„ vardır. Yenicami de böyledir. Dün etrafı kapalı iken onu "ölmez eser„ olarak tanıyorduk. Bugün etrafı açılıyor, onu "gençleşmiş bir kâinat„ olarak seyrediyoruz.

Şaheserler niçin ölmezler mi? Şunun için; varlıklarını tertip eden teknik kaideler insan aklının bulabildiği en sağlam, en muvaffak olmuş, mutlak kaidelerdir. Yine şunun için ki: Varlıklarına vucut veren artistik değerler insan vicdanının - fizik kanunları gibi - zaman ve mekân ile değişmiyen zevk kanunlarıdır. Acaba Türk olduğum için mi, Yenicimii yapan ustanın zihniyetini taşıdığım için mi böyle düşünmekteyim? Bir an için kendimi şövenlikle itham etmek istesem bile, buna imkân yok. Çünkü Türk olmıyan ve mimari üzerine etütlerile bugünkü Avrupanın en büyük mimarî müterekkiri olarak tanınmış olan Le Corbusier dahi Türk sanatı için aşağı yukarı şöyle düşünüyor: Ben, diyor, mimarî sanatinin büyük hakikati hakkında söz söylemek salâhiyetini taşıyorum; çünkü Parthenon, Süleymaniye, Ayasofya, Etyemez mescidi gibi beşeriyetin öğünç vesilesi olan şaheserleri hep yakından tetkik ettim. Demek ki, Türk mimari eserleri yalnız Türklerin değil, insan oğlunun öğünebileceği şeylerdir ve Yenicami bunlardan biridir.

Sonra İslâm sanatı için güzel bir etüt neşretmiş olan iki müellif Saladin ile Migeon diyorlar ki: Eğer bir gün Avrupalılar Türkiye âbidelerini tetkik ederlerse bizim klâsik dehamız cinsinden değil gerçi, fakat ayrı cinsten orijinal bir insan müfekkiresinin eserlerile karşılaşacaklardır. Bunlar bütün Şark ve İslâm dünyasında görülebilecek eserlerin hepsinden daha üstündür.

Yine Le Corbusier eserinde der ki: On beşinci asrın Türk mimarisi insanlığın tarihinde ikinci bir Helleniome'dir. İlk Elenistler eski Yunanlılar, İkinciler Türklerdir.

Eski Yunanlılar, filozof H. Bergsonun dediği gibi, insanlık tarihinde Esprit de precision ve elarte'nin kâşifi oldular. Eğer Yunanlılar olmasaydı bu katiyet ve bu vuzuh fikirleri insanlar için meçhul kalacaktı. Bu dehayı ikinci defa Türklere gösterdiler. İnsanlara mimaride katiyet ve vuzuh fikirlerini ikinci defa Türklere öğrettiler.

Bütün dünyanın mimarî şaheserleri mutlaka bazı kanunlara uygun olarak yapılmıştır. Bakın bu kanunlar nelerdir:

1 — Sadelik. Mimarî eseri et ve kemikten ibaret olmalı, süsten arî, dekordan müstağnî kalmalıdır. Mimarî güzelliği ek, süs, gösteriş güzelliği değil, gövde, tabiat güzelliğidir.

2 — Mimarî eseri dayanıklı olmalı, tabiate, zamana, tahribata göğüs gerebilmelidir. Sıracalı vücutlar gibi dökülen, yaralı yüzler gibi kabuklanan eserler saygıya lâyık ve sevgiye mevzu olamazlar.

3 — Mimarî eseri ihtiyaca, kullanışa, mevzuuna tamamile uygun ve hizmet edici olmalıdır. Kilise biçiminde sinema, sinema şeklinde cami, Lunapark gibi fabrika yapmak yalnız bir zevk dalâleti değil, bir akıl hastalığıdır.

4 — Mimarî sanatı kütle, gövde, üç buut sanatidir, satıh, boya, eğreti şeyler sanatı değil. Mimarî eseri bir uzviyet gibi belirmelidir. Onda hiçbir eksiklik, hiçbir fazlalık, kesir olmamalıdır.

Şimdi, Yenicami elbet bir şaheserdir.Çünkü şaheserlere ait bütün kanunları,hep birden, kendinde toplamıştır. Yenicamiin etrafını açmıya muvaffak oluyoruz. Eğer onun ruhunu da anlamıya çalışırsak bir yandan İstanbul şehrini imar ederken bir yandan da insanlık için oğünç vesilesi olan mimarî dehasının kanunlarını keşfetmiş oluruz. Bu kazanç Türkiyenin imarında asil milletimizin, asil zevk ve teknik düsturlarını bütün haşmet ve vuzuhile ortaya atmış olacaktır.

Bir estetikçi sıfatile Yenicamiin şiirine varmak istiyenlere tavsiyem şudur: Onu Köprü üzerinden şöyle bir seyretmek yetmez. Yanına kadar gitmeli, her tarafını dolaşmalı. Temellerine yaklaşmalı, aşağıdan yukarıya, temellerinden minarelerinin zirvesine kadar bakmalı. Mümkünse minarelerinin şerefelerine çıkıj yukarıdan aşağıya doğru bakmalı. Yenicami mimarının muhayyelesine girip yerleşmeli, eseri artistle birlikte sanki yeni baştan yaratmalı. O zaman bu sır âlemi meksuf olacaktır.

İşte o zaman mimarî dehasının ölüm kabul etmiyen ezellik düsturlarını buluruz: Bütünlük, tamamlık, vuzuh, katiyet, mantıkilik, uzvilik, gövde güzelliği, hürriyet..

Amerika Notları

Amerika Fabrikaları

Yazan: BELKİS HALİM

Amerikada bütün müesseselerin kapıları herkese açıktır. Bir çoklarını gezmek, görmek için evvelden yazmak, haber vermek bile lâzım değildir. Kapıda ne kapıcı vardır, ne polis.. Müessese direktörünün odası veyahut ta daha büyük yerlerde haber bürosu kapıya yakın bir yerdedir. Siz, direktörün sekreterine yahut ta haber bürosundaki telefoncu kıza haber verirsiniz, yanınıza binayı göstermek için birini verirler. Yahut ta yalnız dolaşmanıza müsaade ederler.

Suallerinize cevap verirler, anlamadığınız şeyleri anlatırlar, hiç bir sualinize cevap vermekten çekinmez görünürler.Mektepler, Kırmızı Salip teşkilâtları, çocuk müesseselerinin hepsinin kapısı açıktır. Her hangi bir otele gidip kimseye bir şey söylemeden bekleme salonuna girebilirsiniz. Orada arkadaşınızı bekliyebilirsiniz, size ne istediğinizi soran bile olmaz. Belediye dairesine, hükûmet konağına gidin her tarafına girip çıkın, ne bir polise, ne de bekçiye rastlarsınız.

Fakat fabrikalar öyle değil.. Bir kaldırımda dört beş tane bekçi kıyafetli adam gördünüz mü, demek ki, bir fabrika civarındasınız.

Bu muhafızları burada bankaların altın mahzenlerinde, bir de fabrikalarda gördüm. Yalnız arada büyük bir fark var. Bankadaki bekçinin silâhı dışarı, fabrikadaki nin içeri doğru çevrili.

Kapıya yaklaştınız mı, bu üniformalı bekçilerden biri hemen yaklaşır, ne istediğinizi sorar. Evvelden haber verip vermediğinizi öğrenir ve sizi kendi eliyle haber bürosuna kadar götürür. Haber bürosu, hemen bir merdiven yukarıda olduğu halde oraya kadar bile yalnız gitmenize müsaade edilmez.

Haber bürosu, bizdeki doktor bekleme odaları gibi mecmualar gazetelerle dolu.. Fakat tabiî her mecmua ve gazete değil.. Fabrikanın siyasetine uygun, seçilmiş gazete ve mecmualar. Anlaşılan gelen ziyaretçiler, gezmeden evvel, içerisi hazır oluncaya kadar epeyce bekliyorlar ki, böylece onları oyalamak çarelerini düşünmüşler.. Biz üç çeyrek saat bekledik..

Beyaz, hastabakıcı önlüklü güzel genç bir kız bizi aldı.. Fabrikanın görülecek yerlerine götürdü. Gördüğümüz yerlerin hepsi aydınlık, büyük ve ferah yerler.. Fakat cehennem gibi sıcak. Gürültü insanın beynini durduracak gibi.. İşçilerin hepsinde askılı mavi pantalonlar, kısa kollu gömlekler, yüz lerinden dört sıra ter akıyor. Kazanların durmadan kaynadığı, makinelerin dinlenmeden, durmadan yirmi dört saat çalıştığı yerde Amerikanın büyük ticaret evlerinin hemen hepsinde bulunan soğuk hava tesisatını yapmağa imkân yok her halde.. Onun için hemen her dairede küçük bir ecza dolabı, ilk yardımda lâzım olacak şeyler var..

Duvarlarda ilânlar, çok terleyince vücuttaki tuz muvazenesini temin etmek için tuz tabletleri almalarını tavsiye ediyor..

Gezdiren kız söylüyor: "Hepimiz alıyoruz, başka türlü dayanılmaz. Ben fabrikanın bu kadar sıcak yerinde çalışmadığım halde gene gün de bir tane olsun alıyorum.„

Gezdirirken birimiz geri kalacağız, ileri gideceğiz, yahut ta gör memizin icap etmediği bir yere başımızı sokuvereceğiz diye kızcağızın ödü patlıyor. Geriliyen oldu mu hemen durup bekliyor ve biraz da dikçe bakıyor. Fabrikanın makine dairelerinin bir kısmını, lâboratuarını gezdik, her yerde kız bize ezberci tavriyle izahat veriyor.

Yalnız klâvuzumuzun gösterdiği şeyleri görerek, onun söylediği şeyleri duyarak fabrikadan çıktık. Kapıdaki bekçiye kaç polis olduklarını sordum.. "otuz üç„ dedi.. Otuz üç tane üniformalı bekçi.. Fakat bin sekiz yüz amelenin içinde kimbilir kaç tane de üniformasız bekçi, polis vardı. Belki bizi gezdiren güzel kız da onlardan biriydi. Çünkü Amerikan fabrikalarının her biri kendi casusları, polisleri çeşit çeşit mühimmatı, tüfekleri, yaş akıtıcı gazlerile hükûmet içinde hükûmettir.

Balçık Türkleri Atatürk İçin Tezahürat Yaptılar

Balçık, Rumanyada — (Hususî) Ebedî Şef Atatürkün ebediyete intikalini sonsuz bir teessürle haber alan Balçık Türkleri civar kasaba ve köylerde bulunan Türklerin de iştirakiyle Balçıkta büyük bir ihtifal yapmışlar, Karagöl camiinde bir Mevlût okutmuşlardır. İhtifalde askerî erkân, memurlar ve kasabanın ileri gelenleri bulunmuşlar B. Mehmet ve B. Süleyman adlı iki Türk heyecanlı birer nutuk söyliyerek Türklerin duydukları derin teessüre tercüman olmuşlardır.

Yukarıdaki resim ihtifalde bulunan Balçıktaki Rumen erkânını ve Türkleri göstermektedir.

YURDDAŞ:

Bankalarda biriken paralar memlekette iş yaratır, küçük artırma hesapları bir araya gelince ulusal ekonomimiz için büyük bir kredi kaynağı olur.

Ulusal Ekonomi ve Artırma Kurumu

GÖRÜŞLER

Kimseden Korkmam, Kendimden Korkarım.

17.12.'38

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Bir lise talebesinden mektup aldım. Diyor ki:

"Okuyor, mütemadiyen okuyorum. Kafamda yeni fikirlerim var. Bunları tatbika kalktığım dakikada evvelâ annemle babam karşıma çıkıyor. Olmaz. Diyorlar. Sonra baba dostları yakamdan çekiyor, elâlem ne der? diyor. Peki ben onların direktifi ile yürüyeceksem, onlar ki bana göre artık maziye karışıyorlar, ileriye nasıl geçeceğim?„

Çok mükemmel bir sual.

Çocuğum,

Hayat mücadelesine giren her genç, bir defa mazi artıklarının bu sualine cevap vermek mecburiyetindedir. Annenin babanın kendine göre, komşunun kendine göre, babadostlarının kendine göre, elâlem dediğin heyulânın kendine göre düşünceleri var. Bunlar senin, kendi düşünüşlerine uymayan her hareketin karşısına bir duvar gibi dikilirler. Herhangi bir hareketini bunların topuna birden beğendirmek ihtimali yoktur.

O halde hareket seyrini hangi barometreye, hangi ölçüye ayarlaya rak yürüyeceksin. Bunun vahidi kıyasisi sen, kendinsin. Doğru bildiğin yolda, seni elâlem dediğin kuru kalabalık yolundan alıkoymamalıdır. Kendini bunların hepsine birden beğendirmeğe kalktığın gün bir silindir gibi başından geçerler, seni biçimsiz bir kalıbın içine dökerler, ve kılık kıyafetine baktığın zaman, sen kendin değilsin, onların çamuru, onların alçısı ile dökülmüş bir heykelsin.

Doğru ve iğri yol hangileridir?

Şimdiye kadar gelip geçen filozofların, ahlâkçıların, cemiyetçilerin, iğri ve doğru diye ayırt ettikleri yollar vardır. Fakat bütün bunların hepsi iğri ve doğruyu kendilerine göre tarif ettiler.

Zannettiler ki iğri ve doğru mutlak bir hakikattir, bir düstur gibi cemiyetin göğsüne ebedî bir yafta gibi takılır, asırlar bunu değiştirmeden geçerler. Fakat zaman, zamanla bera ber değişen hayat, hayatın akışı ile şekil değiştiren şartlar, ve asırlar bu düsturların üstünden bir silindir gibi geçtiler... Şimdi onları okuduğumuz zaman, devirlerine göre iyi düsturlar deyip geçiyoruz.

Büyük adam olduklarını iddia edenleri dinle, annenin babanın sözlerine de kulak ver, elâlem dediğin kontrolörün düşünüşlerini de yokla, fakat doğruyu kendi iraden, kendi zekân, kendi düşünüşünle bul...

Örf, adet, yazılı kanun kitaplarından, âlimlerin filozofların kitaba yazdıkları düsturlardan daha kuvvetlidir. Kendini tabiatın kanunlarına uyduran kitle dediğimiz kalabalık yok mu, o ahlâkı da, felsefeyi de, edebiyatı da, hayatın bütün seyrini kendi ölçüsüne göre ayarlar. Seni de, en büyük devlet adamını da, filozofu da kontrolü altına alır. Ve onun felsefesi, filozofun kafası onu düsturlaştırmağa vakit bulamadan değişir. Çünkü o hayatla beraber ve hayatın içinde değişir.

Sen onlara yeni bir fikir kabul ettirmek istiyorsan, evvelâ ona yaklaş.. İğriyi ve doğruyu onun içinde bulursun. O, işri doğru hükmünü hayattan aldığı şuurla verir, ve kendine uymayanı paslı bir örs gibi senin kafana vurur. Dik yokuşa yürüyemezsin. Halkın doğru bildiği yolda yürür, eğer üstün bir irade, üstün bir zekâ, üstün bir şahsiyetin varsa, senin yeni bildiğin doğruyu ona kabul ettirmeğe çalışırsın. Bunu yapabildiğin gün büyük adamsın.

Anlıyor musun çocuğum,

Bu yolda yürürken anana, babana hürmetli bir selâm çak, konuna komşuna tatlı bir tebessüm gönder, fakat kendi yolunda, kendi hissinin ve şuurunun verdiği kararla yürü. İyi ve doğru olduğuna inandın mı sıarın şu olsun: Hiç kimseden korkma, kendimden korkarım., Yaptığın işte vicdanın ve şuurun seni azarlamasın.

SPOR

Yarınki Maçlar

Sürpriz İhtimali Azdır

Bu Haftaki Karşılaşmalar Gelecek Fener - Galatasaray Maçı İçin Bir İşaret Olabilir

Yazan: EŞREF ŞEFİK

Yarın Fenerbahçe ile karşılaşacak Vefa takımı

Bu hafta Taksim stadında, Galatasarayla Süleymaniye karşılaşacak. Beşiktaş sahasında Topkapı Beşiktaşa karşı oynıyacak. Fener stadında Vefalılar Fenerbahçeye karşı talihlerini deneyecekler.

Bu maçların sürprizli neticelerle nihayetlenmelerine ihtimal yok gibidir. Fener, Galatasaray ve Beşiktaş yarınki rakiplerinden epey farklıdır lar. Senelerdenberi İstanbulun en kuvvetli takımları olduğunu gösteren baştaki üç klüp arasında, belki Fenerbahçenin galibiyeti elde etmek için biraz fazla gayret göstermesi lâzımdır. Topkapılıların Beşiktaşı tehdit edebilecek vaziyetler yaratabileceklerini akıl hesabı pek almıyor. Süleymaniyenin de Galatasaray önünde boyun eğeceğini zannedenlerdenim.

Bu itibarla yarınki maçların futbol meraklılarınca dikkatle takip ve tetkik olunacak noktası, neticeleri olacaktır. Önümüzdeki pazar günü yapılacak Galatasaray - Fenerbahçe karşılaşması hakkında, zayıf ta olsa bir fikir edinmek maksadile oyuncuların bu sıradaki formlarile alâkadar olacaklardır.

Galatasaraylılar geçen hafta Topkapıyı beş golle yenmişlerdi. Fenerliler de bundan evvel Beşiktaşa bir golle yenilmişlerdi.

Fenerbahçenin galibi, Beşiktaşın, Galatasarayın mağlûbu Topkapıya karşı çıkaracağı oyunla Galatasarayın bu sıralardaki tartısı, dolayısile de olsa, aşağı yukarı hesaplanabilir. Meselâ, Topkapı, Beşiktaş karşısında Galatasaraya gösterdiği mukavemetin yarısını gösteremezse, o zaman tahminlerimizde Fenerbahçe le hine birkaç puvan fazla kaydetmemiz icap eder.

Tabiî bu aşırma muadeleyi zihnimizde yaparken hesaba katacağımız birçok sebepleri de kelecek pazara hatırlamak lâzımdır.

Fenerbahçe - Vefa maçına gelince, Fenerliler, gelecek pazar günkü rakipleri olan Galatasaraylılarla 3 - 3 berabere kalan Vefaya karşı çıkıyorlar. Bu maç Fener takımının Galatasaraya nazaran zayıf ve kuvvetli taraflarını gösterecek daha doğru bir ölçüdür. Yalnız Galatasaray - Vefa maçının lig maçlarının başlangıcına tesadüf ettiğini, bugünkü Galatasaray kadrosunun form ve teşkili bakımlarından hayli farklı olduğunu da unutmamalıyız.

Önümüzdeki Fenerbahçe - Galatasaray maçına az çok mihenk taşı ğı yapacak olan yarınki oyunları seyrederken maçların cereyan tarzlarını gelecek hafta mukayeselerile takip edeceğiz.

Bugünkü ve Yarınki Lig Maçları

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi futbol ajanlığından:

17-12-938 cumartesi günü yapılacak maçlar:

Taksim stadı:

Galatasaray - Beykoz B takımları saat 14.30, hakem Nuri Bosut.

Fenerbahçe stadı:

Fenerbahçe — İstanbulspor B takımları, saat 14.30, hakem Fahrettin Somer.

Beşiktaş stadı:

Feneryılmaz — Galatagençler B. takımları saat 14.30 da, hakem Şazi Tezcan.

18-12-938 pazar günü yapılacak maçlar:

Taksim stadı;

Galatasaray - Süleymaniye A takımları saat 11, hakem Adnan Akın, yan hakemleri Halit Özbaykal, Halit Uzer.

Fenerbahçe stadı;

Anadoluhisar — Beylerbeyi A takımları, saat 13, hakem Tarık Özerengin.

Fenerbahçe — Vefa A takımları saat 14.45 hakem Ahmet Adem Göğdün, yan hakemleri Ziya Kuyumlu ve Fikret Kaysar.

Beşiktaş stadı;

Beykoz — Hilâl A takımları saat 13, hakem İzzet Muhittin Apak, yan hakemleri Salâhattin Özbaykal ve Talip Görkan.

Topkapı — Beşiktaş A takımları, saat 14.45, hakem Halit Galip Ezgü, yan sakemleri Bekir ve Neşet.

Basketbol Birinciliğini de Kuleliler Kazandı

Kuleli basketbol takımı

Beyoğlu Halkevi salonunda üç gündenberi devam eden askeri liselerin basketbol müsabakaları da neticelendi.

Çarşamba günü Deniz Harp okulu lisesile Kuleliler son basketbol müsabakasını yaptılar, bu müsabaka cid den çok çetin ve heyecanlı oldu.

Her iki takım da biribirine örnek olacak kadar çok iyi uğraştılar. Neticede Kuleliler 42-41 gibi ancak bir sayı farkla Deniz Harp okulunun tec rübeli ve emektar rakiplerini yen meğe muvaffak oldular ve Askerî liseler basketbol birinciliğini de bu su retle kazandılar.

Bursalılar basketbol müsabakalarına gelemediklerinden hükmen mağlûp olarak hiçbir puvan alamadılar.

Hariçte Spor

Bir İtalyan Boksörü Avrupa Şampiyonu

İtalyan horoz sıklet şampiyonu Urbinati Romada büyük bir kalabalık önünde yaptığı müsabakada Fransız hasmını mağlûp ederek Avrupa şampiyonluğunu kazanmıştır.

Fransız boksörü Pierre Louis maçtan sonra rakibinin galibiyeti hak ettiğini tasdik etmiştir.

Romada kapalı bir salonda yapılan bu müsabakada İtalyan sporunu idare eden direktörler ve Mussolininin oğulları hazır bulunmuşlardır.

Maç başından sonuna kadar çok seri ve heyecanlı olmuştur.

Ragbi'de, Kembriç Oksfordu yendi

Kembriç - Oksford üniversitelilerinin senelik Ragbi karşılaşması da iki mektebin taraftarları ve büyük bir seyirci kütlesi önünde yapılmıştır.

Sıkı karşılaşmanın nihayetinde Kembriçliler Oksford takımını 8—6 mağlûp etmişlerdir.

★

Zenci Boksör Yine galip

Daha iki hafta evvel en çetin rakibine karşı dünya yarı orta sıklet şampiyonluğunu muvaffakıyetle mu hafaza eden zenci boksör Armstrong yeni bir muvaffakıyet daha kazanmıştır.

Zenci Armstrongun iki hafta evvel Garciaya karşı yaptığı müsabakada yüzü, dudakları yırtılmıştı. Mütehas sıslar bir iki aydan evvel müsabaka yapamıyacağına hükmetmişlerdi.

Bir insandan ziyade bir dövüş makinesine benzetilen Armstrong bu se ferki rakibi ile çarpışmak üzere yüzündeki yırtıkların geçmesini dahi beklemeğe lüzum görmemiştir.

Amerikada yapılan maçın üçüncü devresinde rakibi Al Manfredi pes ettirmiştir.

★

Siyah Kaplan tarihî dövüşe hazırlanıyor

Ağır sıklette dünya şampiyonu siyah kaplan Coe Luviz

Amerikada siyah kaplan lâkabı takılan ağır sıklet dünya şampiyonu Coe Luviz şimdiye kadar boks tarihinin kaydetmediği bir müsabakaya hazırlanmaktadır.

Dünyanın dört köşesinde ağır sıklet şampiyonluğuna namzet gözüken ne kadar beyaz boksör varsa hepsini birer birer temizlemiş olan Coe Luviz bu sefer bir siyahla çarpışacaktır. Bugüne kadar bu maç gibi bir karşılaşma yapılmamıştır.

Çünkü, boks tarihi ağır sıklet dünya şampiyonluğunda 2 zencinin döğüşünü kaydetmemiştir. İki siyahinin cihan şampiyonluğu için döğüşmesi, o unvana lâyık görülmüş bir beyaz çıkmadığını isbat etmesi itibarile mânalıdır.

İki siyahın ayni zamanda ağır sıklet cihan şampiyonluğuna lâyik görülüşüne delâlet eden bu maç, siyahların cihan şampiyonluklarına eriştikleri zamanlar vaktile Amerikada çıkan karışıklıkları bize hatırlattı.

Bir siyahın cihan şampiyonluğuna çıkışı meşhur Cak Jonson ile başlar. Jonson siyahların ilk cihan şampiyonudur. Ondan evvel dünya şampiyonluğuna hakikaten lâyik olmuş siyah döğüşçülerden Peter Jakson senelerce uğraştığı halde bir beyaz ile dövüşmeğe muvaffak olamamıştır. Efkârıumumiye o zamanlar bir siyahın bir beyazı döverek cihan şampiyonluğu gibi şerefli bir mevkie çıkmasına bir türlü razı olamıyordu. Peter Jakson, yıllarca uğraştıktan sonra cihan şampiyonluğu için dövüşemeden öldü, gitti.

Jaksondan sonra Janson'un şöhreti arttı. Jonson daha talihli imiş. Tömi Börns ismindeki beyaz ile cihan şampiyonluğu unvanı için döğüşmeğe muvaffak oldu.

O gündenberi mecburen bir siyahın cihan şampiyonluğu kabul edildi. Fakat iki siyahın dünya şampiyonluğu için vuruşmasına bir türlü razı olunamadı.

Bu sefer ona da boyun eğen Amerikalılar yakında ağır sıklet dünya şampiyonu zenci Coe Luviz ile diğer siyahî ve yarı ağır sıklet dünya şampiyonu Con Hanri Luvisin ağır sıklet şampiyonluğu için dövüştüklerini seyredecekler.

Yukarda yazdığımız gibi boks tarihi iki siyahın ağır sıklet şampiyonluğunu çekiştiklerini kaydetmediği gibi ağır sıklet müsabakalarının kapalı salonda yapıldığını da yazmıyor.

Bu seferki maç kapalı sahada olacağından boks âleminde ayrıca dikkati celbeden bir hâdisedir.

İki siyah boksör bu tarihî maça ha raretle hazırlanmağa başlamışlardır.

Müsabakanın tayin edilen tarihten daha ileri alınarak yılbaşından bir hafta evvele tesadüf ettirilmesine gayret edilmektedir.

Boksörler kabul ettikleri takdirde maç yılbaşından evvel yapılacaktır.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Ankarada Sinemalar Niçin Pahalıdır?

"Türkiyenin baş şehri Ankarada yalnız üç sinema vardır. Bu sinemalar, nüfusu günden güne artan Ankaranın ihtiyaçlarını karşılıyamadıkları gibi, müşterilerine de çok müstağni davranıyorlar. Ankaranın hiçbir sinemasında iki filmin bir arada gösterildiği bugüne kadar vaki değildir. Sonra umumiyetle filmler de bir buçuk saatten fazla uzatılmaz. Sonra sinema fiyatları da diğer şehirlerle kıyas edilemiyecek kadar pahalıdır. Bu nokta lar üzerinde alâkadarların nazarı dikkatini çelmenizi rica ederiz.„

Hayati Önal
(Ankara Kurtuluş)

★

Sinemalarda Verilen Mecmualar

"Sinemalarda ucuz, pahalı bir bilet aldıktan sonra, salonda bir de bayanlar tarafından verilen sinema mecmuaları için para ödemek mecburiyetinde kalıyoruz. Bu mecmuaların müşteri tarafından alınması için çok defa ısrar edilmiyor ama, yer gösteren ve mecmuayı verenlerin bayan oluşu, insana bir nevi mecburiyet tah mil ediyor. Bu usul, sakat değil midir?

(TAN: Sinemalardaki vazifedar bayanlar, müşteriye yer göstermek vaziyetindedirler. Bunun haricinde oynanacak filmin mevzuu ve sinema haberlerini veren bir mecmuayı da önümüze koyarlar. İstersenız alırsınız, istemezseniz almazsınız. İşin hiçbir sakat tarafını görmüyoruz. Filmin mevzuunu evvelden öğrenmek için böyle mecmua neşrini istiyecek müşteriler bulunmaz mı?)

★

CEVAPLARIMIZ :

Vedat Vergeç imzasile mektup yazan okuyucumuza:

"Mektubunuz vazıh değildir. Hangi şirketten bahsettiğiniz anlaşılmıyor. Sonra sarih adresinizi de bildiriniz. Mektup gönderen okuyucularımızın, bizde mahfuz kalması kaydı ile de olsa, adreslerini bildirmeleri şarttır.„

★

Bir Vatandaş İş Arıyor

"931 de Batumdan memlekete gelerek çalışmıya başladım ve beş sene sonra da Türkiye Cümhuriyeti vatandaşlığına kabul olundum. Tiflis üniversitesinin İktısat şubesinden mezunum. Burada bir iş bulamadım ve nihayet tramvay şirketine biletçi oldum. Beş ay çalıştıktan sonra oradan da çıkardılar. Şimdi beş parasız ve açım. Her iş elimden geldiği halde hiçbir işe giremiyorum. Henüz 34 yaşındayım. Memlekete faydalı olabilirim. Bana bir iş verecek yok mudur?

Galata: Kasaplar sokak 7 — 9 numaralı Kıraathanede Mehmet Ali.

Güzellik ve sıhhat için ilk şart
Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

RADYOLİN

Kullanmaktır.

Radyolin dişleri, **Dişler çehreyi**
Güzelleştirir.
Radyolin dişleri, **Dişler mideyi**
Sağlamlaştırır.

RADYOLİN dişleri temizler ve parlatır, mikropları yüzde yüz öldürür. Diş etlerini besliyerek hastalanmalarına mani olur, ağız kokusunu keser. Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra
RADYOLİN

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

ANKARA HABERLERİ

Rumen Millî Takımı Geliyor

Ankara 16 (Tan muhabirinden) — Rumanya millî takımı yılbaşında Türk takımı ile karşılaşmak üzere şehrimize gelecektir.

—o—

Valdebağı Prevantoryomu Genişletiliyor

Ankara, 16 (Tan muhabirinden) — İstanbulda Valdebağında maarife bağlı bulunan prevantoryomun genişlemesi için yapılacak seksen bin liralık inşaat projesi Nafıa Vekâletine gönderilmiştir. Proje bugünlerde Nafıa Vekâletinden çşkacak ve tatbikine başlanılacaktır.

Bu münasebetle Vekâlet sıhhat müfettişi Dokktor Celâl İstanbula gitmiştir.

—o—

Mübadele ve Tefviz İşlerini Tasfiye Eden Proje Meclise Verildi

Ankara 16 (Tan muhabirinden) — Mübadele ve tefviz işlerini kat'i şekilde tasfiye ederek bu meseleyi tamamile halleden kanun projesi Mec lis ruznamesine alınmıştır. Bütçe encümeni bazı maddelerde yaptırdığı değişikliklerle bu kanunnu neşri tarihine kadar olan muamelelere münhasır olmak üzere mübadil mühacir, mülteci, göçebe ve hükûmetçe nakledilenlerin ve harikzedelerin hükûmet tarafından gösterilmiş olsun olmasın bidayeten işgal ettikleri hazneye ait gayri menkullerin icar ve ecri misilleri, tefviz ve tasfiye mu ameleleri sonradan bitirilerek kat'ileşinceye kadar geçen zaman için kendilerinden aranmıyacaktır.

—o—

İktısat Vekâletinde Yeni Teşkilât

Ankara 16 (Tan muhabirinden) — İktısat Vekâleti yeni teşkilât kanununa ait projeyi hazırlamıştır. Yeni proje ile Vekâlette iki müsteşar muavinliği ihdas edilmektedir.

Dünya Muharrirlerinden
Tercümeler Serisi: 28
Maksim Gorki
AŞK RÜYASI
Türkçeye çeviren:
Hasan Âli Ediz
Fiatı: 50 Kuruş
Remzi Kitabevi

Her işin bir saati var.
Herkesin bir iş var.
Bir işe vaktinde yetişmek için saatinizin âyarı tam olmalı. İsviçrenin dünyaca meşhur fabrikasının tam âyarlı
"MOVADO„
saatinden
Siz de bir tane edininiz. Kadın ve erkek için altın, gümüş ve metal - kol, cep ve otomatik - saatler. **6 ay veresiye**
On beş sene garanti
Osman ŞAKAR
Müessesesi
GALATA :Bankalar caddesi No. 47 Voyvoda han zemin kat.
BEYAZIT : Elektrik idaresi karşısında No. 28.
KADIKÖY: İskele Muvakkithane caddesi No 32/2.

Toprak Ofisinin Yeni Kadrosu

Ankara 16 (Tan muhabirinden) — Toprak mahsulleri Ofisi umum müdürü Hamza Osman yakında şehrimize gelecek ve sene başından itibaren tatbik edilecek olan ofisin yeni kadrosu etrafında Vekâletle temas edecektir.

Ziraat kongresinden sonra inşası hükûmet programına girecek olan yeşil siloların ofise yaptırılması muhtemeldir.

—o—

Bir Tavzih

Çiçekçi Foti isminde birinin hırsızlık suçundan tevkif edildiği yazılmıştı. Bu suçlunun ismi Fotis olmadığı gibi, dükkân sahibi de değildir. İltibasa yer kalmamak üzere tavzih ederiz.

ÇOCUK SAYFASI

TAN

BİR YANLIŞLIK

HİKÂYE:

Yazan: D. T.

Bir gün evvel, çocuklara, öğretmenleri, iki sınıf birden gezmeğe gideceklerini söylemişti. Bilmedikleri şeyleri görecekler, eğleneceklerdi. Kendilerine, evlerinde kuru yiyecekler pişirtmeleri, paketlere sardırmaları da söylenmişti. Yoksul çocukların yol parasını okul temin edecekti.

★

Çetin de bu yoksul çocuklar arasındaydı. Onun da yol parasını vereceklerdi. Ama yiyecek işini ne yapmalıydı; tek kimsesi olan ninesi her gün ona yüz para verirdi. O, bu yüz para ile iki simit alır karnını onlarla doyururdu. Bugün de ancak yüz para alabilecekti.

★

Halbuki o da bir insandı. Yemek paketleriyle gelen arkadaşlarının yanına boş, kollarını sallayarak gelmek istemiyordu. Onlara paketini gösterip: İşte ben de sizin gibiyim. Benim de yemek paketim var. Benim de bana köfte kızartan yumurta haşlayan kimselerim var. Demek istiyordu.

★

Gezme sabahı erkenden kalktı. İçiçe bir sürü kâğıdın içine bir yığın paçavra doldurdu. Paçavraların arasına bir tas koydu. Paket yaptı. İple bağladı yola çıktı. Yolda buluştuğu dört beş arkadaşiyle beraber okula girdiği zaman, çocuklar çoktan toplanmış otobüslere atlıyorlardı.

★

Öğretmen haydi çabuk. Paketlerinizi hademeye verin! Atlayın otobüse diye bağırdı. Bir saat sonra, üç otobüs, güzel bir çayırlığın önünde durmuştu. Çocuklar yere atlayıp, keklik gibi seke seke öteye beriye koşmağa, dağılmağa başlamışlardı.

★

Çetin, öbür sınıftan bir arkadaşiyle, Hasanla beraber, biraz uzaktaki gölde balık tutmağa gitmişti. İki çocuk, bir kaç saat sonra, arkadaşlarının yanına geldikleri zaman arkadaşlarını sınıf sınıf yere oturmuş, yemeklerini yerken buldular.

★

Hasan hemen paketini alıp kendi sınıfının olduğu yere gitti. Çetin tek başına, uzaktaki bir kayanın dibine çöktü. Hasanın paketini açmasiyle çocukların kahkahalarla gülmeğe başlaması bir oldu. Paketi açtıkça kâğıdın altından kâğıt onun altından başka bir kağıt çıkıyordu. Nihayet paçavralar görünüdüğü zaman, bütün çocuklar gülmekten sırtüstü yere uzandılar. Neredeyse kahkahadan kasıkları çatlayacaktı.

★

Çetin bir türlü önündeki pakete el sürmek istemiyordu. Boğazı düğümleniyormuş gibiydi. Birdenbire öğretmen de başı ucunda belirivermişti. Ona: Haydi çabuk, paketini çözsene! dedi. Çetin elleri titreyerek paketi açtı. İçinden helva, köfteler ve üç yumurta çıktı!!! Zavallı dona kalmıştı. Bunlar neydi?

★

Şimdi ne yapmalıydı. Gerçi yanlışlığı yapan o değildi. Kendisi en son kalan paketi almıştı.

Kendisinin tas ve paçavra sarılı paketi sanarak, başkaları açıp görmesin diye alıp buralara gelmişti. Ama işte hiç istemediği bir yanlışlık oluvermişti. Aksi gibi öğretmen de haydi oğlum, yemeğini yesene deyip duruyordu.

★

Çetin, sanki iğreniyormuş, karnı tokmuş gibi istemiye istemiye elini önündeki yemeklere götürdü O kadar dalgındı ki, nereden başlayacağını bile şaşırmış, elini en evvel helvaya götürmüştü. Bal gibi tatlı helva, ona apacı geldi. Öğretmenin öbür sınıfa doğru yürüdüğünü görünce kanı başına fırladı.

★

İşte kulakları ile duyuyordu. Öğretmen önündeki paçavralara bakıp ağlayan Hasana, oğlum, annen senin paketine ne sardı diye soruyordu. Hasan yumurta, helva, köfte efendim! diyordu. Çetin hemen paketi Hasana götürmek, sonra kendisini göle atmak istedi.

★

Öğretmen artık her şeyi anlamıştı. Hiç bir şey görmediği duymadığı halde anlamıştı. Bunu sana ben yaptım Hasan. Hem mahsus yaptım. Paketi bu paketle değiştirdim. Hem dalgınlığının hem de biz den uzaklaşmanın, geç kalmanın cezasını çek diye sana böyle bir oyun oynadım. dedi.

Çetin, bu sözleri de duydu. içi biraz da serinledi. O, bu dakikaya kadar öğretmenini bu kadar sevmemişti. Büyük bir mahcubiyetten kurtulmuştu. Öğretmeni onu kurtarmıştı. Ama bir türlü rahat edemiyordu. Arkadaşı aç kalmıştı. Onun yemeklerini yemişti. Şimdi ne yapmalıydı?. Hocasına ne diyecekti.

★

Öğretmen hemen toplan! düdüğünü çaldı. Gitme vakti gelmediği halde onları otobüslerine bindirdi. Okula geldikleri zaman, Hasana haydi şimdi git! Helvanı yumurtanı, köftelerini evde ye! dedi. Sonra Çetini yanına çağırdı: Tatlı yumuşak bir dille ona dedi ki:

★

Oğlum, senin ne iyi, ne temiz yürekli bir çocuk olduğunu biliyorum. Herhalde böyle taşlar paçavralarla dolu paketi, arkadaşlarının paketleriyle değiştirmek için hazırlamadın. Ama bak, küçük bir yanlışlık, seni az daha, arkadaşlarının yanında çok fena utandıracaktı. Bir daha böyle yapma! İnsanlara daima olduğun gibi görün! Fakirlik ayıp değildir.

Nasıl Cezalandırırlardı?

Tarihin muhtelif çağlarında, yakmak, hayvanlara yedirmek, başını uçurmak, döve döve öldürmek gibi, suçlulara muhtelif ceza ve işkenceler tatbik edilmiştir.

Bu resimler, size, ayrı ayrı yer ve zamanlarda, insanlara tatbik edilmiş olan ölüm ve işkence şekillerinden bazılarını gösteriyor.

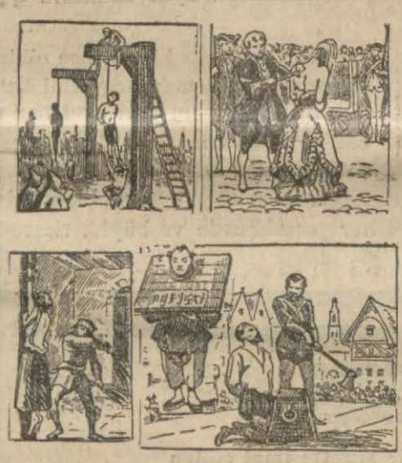

Ağaçlar kaç yıl yaşarlar?

Hayvanlar gibi canlı olan nebatlar, onlardan daha ömürlü oluyorlar. Merak ediyorsanız işte bazı nebatların vasati ömürleri:

Yer sarmaşığı 350 sene,
Akasya 400 sene,
Meşe 500 sene,
Karaçam 800 sene,
Ihlamur 1000 sene,
Çam 1100 sene,
Borsuk 3000 sene,
Baobap 4000 sene.

Tabiî hararet

Yeryüzündeki hayvanların tabiî hararet en yüksek olanları kuşlardır. Size burada bazı hayvanların normal sıcaklığını bildiriyoruz:

İnsan: 36,5
At:: 37,5
Kedi: 38,5,
Köpek: 39
Kurt: 40,
Şahin: 41,
Keklik: 42,
Tavuk: 43,
Güvercin:: 44.
Serçe: 45.

Ne yapmış olurum?

Öğretmen — Dinle Kaya! Ben bir kilo ekmek alsam. Bunu iki parça etsem. O parçaları tekrar ikişer parça yapsam. Onları da ikişere bölsem. Acaba ne yapmış olurum?

Kaya — Köpeklere ekmek doğramış olursunuz efendim.

Öksürüğüm geçmedi

Öğretmen — Oğlum ben sana öksüreceğin zaman, ağzını elinle kapa demedim mi?

Kaya — Dediniz efendim. Ben de demin öksürdüğüm zaman elimi ağzıma götürdüm. Ama öksürüğüm geçmedi.

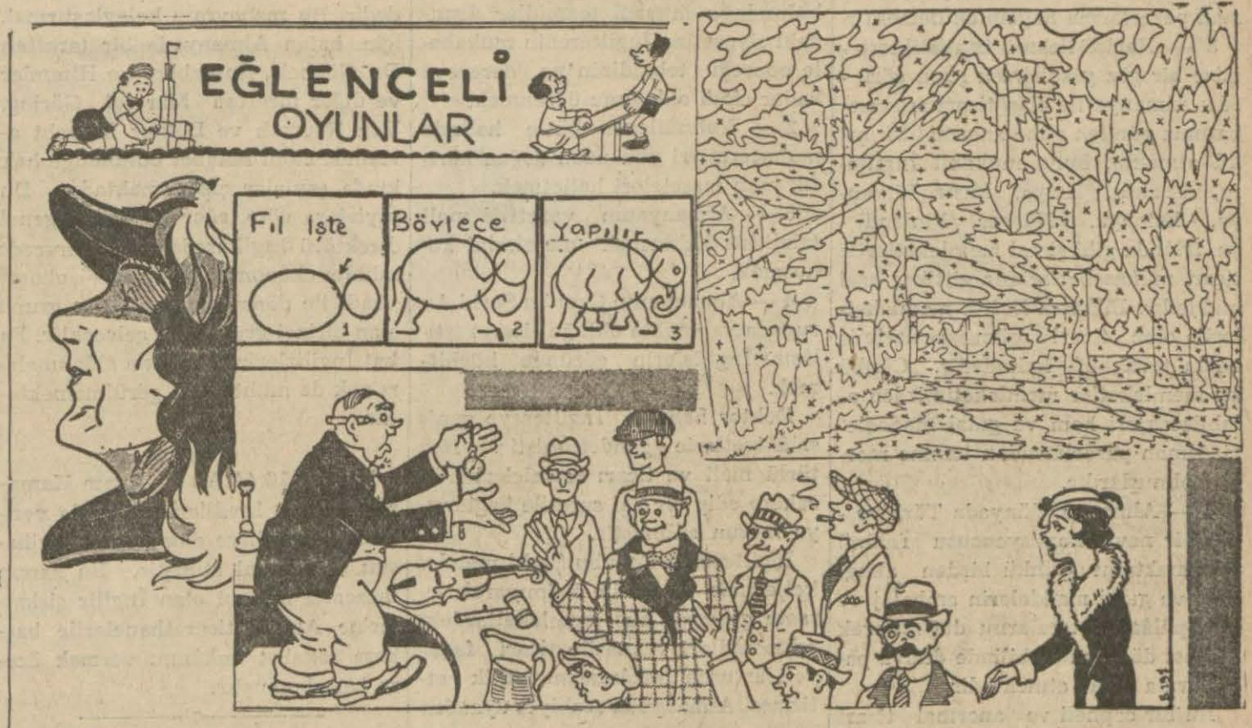

Bu Elinde Saat Tutan Adam Diyor ki:

Bu resimlerde tamam dokuz büyük yanlış var, ben onları görüyorum. Bu yanlışlardan birini bulmak isterseniz; arkadaki kadının iki kollarını mukayese ediniz! Anladınız değil mi? Şimdi öbür sekiz yanlışı bulun bakalım!

Hiç gülmemek oyunu

Bu hem basit hem güzel bir oyundur. Arkadaşlarınız halka olacak. Oyunbaşı birinize herhangi bir sual sorar. Meselâ ne yedin der. O da yine meselâ şu cevabı verir:

Yumurtalı ıspanak: Eğer bu cevabı verirken hiç gülmemişse yanındakine o da bir şey sorar.

Meselâ der ki: Buradan Erzincana kaç günde gidilir? Kendisine sual sorulmuş olan yine ayni cevabı vermeğe mecburdur: "Yumurtalı ıspanak,, böylece hiç gülmeden herkes solundakine istediği şeyi sorar. Ve hep ayni cevabı verir... Gülenler oyundan çıkarılırlar. Böylece gülen oyuncular ayıklana ayıklana en sonraya kalan birinci olur.

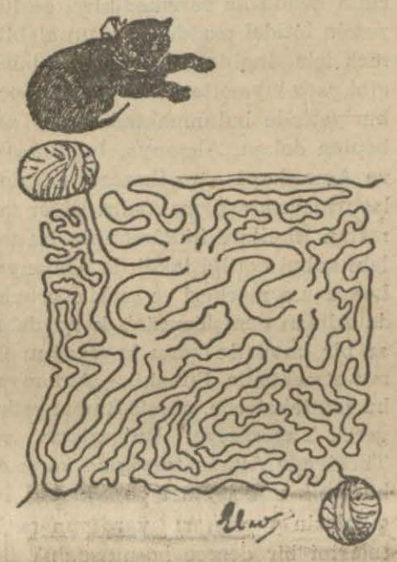

Boyam

Resimdeki (X) işaretli yerleri kırmızı (+) işaretli olanları mavi (—) işaretlileri de sarı kalemle boyayın! İki veya üç işaret bulunan yerleri o işaretlerin renklerini karıştırarak boyayacaksınız!

★

Kedi diyor ki:

Üst yumaktan başlayarak, ipliğin kopuk yerlerini kalemle birleştire bir leştire üstündeki uca kadar geliniz. Yine, alt yumaktan başlayarak, altındaki uca kadar kopuk yerleri birleştirerek alt uca kadar ipliği takip ediniz. Hiç bir iplik sapının harice kalmaması lâzımdır.

En Güzel Hikâyeyi Kim Yazdı?

Bu sütunlarda geçen haftaki resimli hikâyeyi en güzel yazan, Kasımpaşa, 9 uncu ilkokul talebesinden Tacettin Baştak'ın yazısını okuyorsunuz! Eğer siz de yazınızın birinciliği kazanarak okunmasını istiyorsanız bu sayfanın altındaki resimli hikâyeyi yazıp bize gönderin.

★

Saim, hocasının verdiği vazifeyi bir türlü yapamıyor, üzülüyordu. Babası onu bu üzüntülerden kurtarmak için yanına oturdu. Çocuğun bütün dersini bizzat kendisi yaptı. Ertesi gün, Saim, sevinerek sınıfına girdi. Babasının yapmış olduğu vazifeyi gururla öğretmenine verdi. Kimbilir, öğretmen beni ne kadar beğenecek diye seviniyordu.

Halbuki iş hiç te öyle çıkmadı. Hocası hiddetle:

" Bir vazifede bu kadar da yanlış yapılır mı?,, diye çıkıştı.

Çocuk bu sefer, (vallahi ben yapmadım efendim. Babam yaptı) diye cevap verdi. Öğretmen, dersten sonra hemen çocuğun elini tuttu. Beraberce Saimlere gittiler. Saimin gururla kapıyı açan babası: (Vay efendim; buyurun, safa geldiniz! galiba çocuğumun yaptığı vazifeden dolayı beni tebrike geldiniz!) dedi. Öğretmen şu karşılığı verdi: (Hayır! Bir vazifede bu kadar çok yapılan yanlışların hak ettirdiği sopayı, asıl onları yapana atmak için geldim.) Sonra, onu yatırdı, güzelce bir sopa çekti. Koca adamın öğretmenden dayak yiyişini bir görmeliydiniz. Seyrine doyulur şey değildi doğrusu.

★

Hediyelerimiz:

Birinci bilmeceyi halledenlerden yirmi beş kişiye, ikinci bilmeceyi halledenlerden yirmi beş kişiye, üçüncü bilmeceyi halledenlerden yirmi beş kişiye muhtelif mükâfatlar verilecektir. Bu yirmi beşer kişi arasında üçer kişiye Atatürkün birer büstü ve diğerlerine mütenevvi hediyeler verilecektir. Bu hediyeleri alabilmek için bu ayın otuzuna kadar cevapların matbaamıza gelmiş olması lâzımdır. Cevaplarınızı açık bir zarf içinde Çocuk bilmece memurluğuna göndermeniz lâzımdır. 3 kânunuevvel tarihli bilmecelerimizi yapanlarla kazandıkları hediyeleri 8 c sayfada okuyun!

BİLMECE BULMACA

Bu adama böyle ne olmuş! Size ne diye bağırıyor.

Bu adam diyor ki: Size birden dokuza kadar dokuz rakam veriyorum. Bu dokuz rakamla 23 sayısını teşkil edebilir misiniz?

İki kız size öbür iki çocuğu soruyorlar.

Haydi bakalım, kızların iki kardeşini bulun!

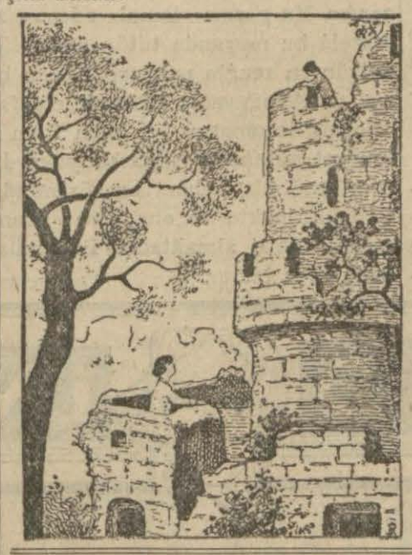

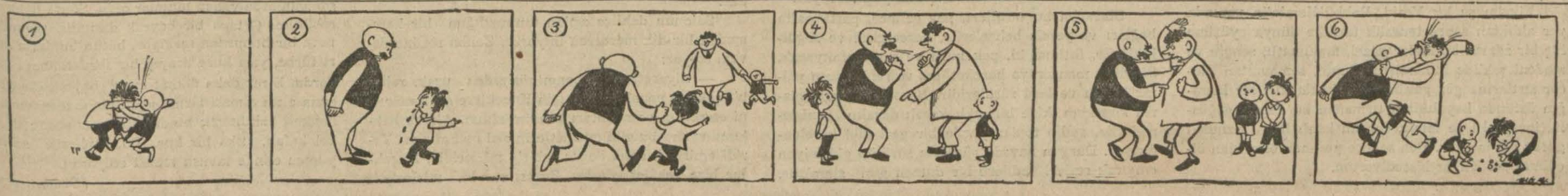

Almanya İle Yaptığımız Son Anlaşma

(Başı 1 incide)

hakikatte hiç bir kıymet ifade etmeyen fiyatlarla Alman piyasasına dökmek tüccar ve zürraımızı yalnız Alman pazarlarına bağlamak demektir.

3 — Haricî ticaret istatistikleri - mize bir göz gezdirirsek şunu görü - rüz: Almanya ile olan ticarî münasebatımız günden güne anormal bir şekil almakta, buna mukabil İngiltere, Fransa, İtalya, Mısır, Litvanya, Estonya, Norveç, Finlândi - ya, İrlânda gibi şimal memleketlerile ticarî münasebetlerimiz gittikçe azalmaktadır. Bilhassa Baltık memleketlerile olan ticarî münasebetlerimiz adeta tevakkuf halindedir. Çünkü bu memleketler memleketimizden alabilecekleri ham ve gıdaî maddeleri Alman pazarlarından temine mecbur olmuşlardır.

4 — Almanya, dünyada Türkiye - nin bir nevi komisyoncusu rolünü oynamaktadır. Çünkü bizden aldığı ham ve gıdaî maddelerin ambalâj ve manipülâsyon tarzlarını değiştirerek serbest döviz mukabilinde dünya pazarlarına ihraç etmektedir.

Bu bir cepheli ve anormal ticarî münasebetin doğurduğu zararlar şunlardır:

A — Memleketimize girmesi muhtemel serbest dövizi kaybediyoruz.

B — Bir çok memleketlerle doğrudan doğruya iş yapmak imkânını elden kaçırıyoruz.

C — Türk mallarını ecnebi pazarlarda tanıtmağa imkân bulamıyoruz.

D — İhtiyacımız olan makine ve sanayi malzemesini daha sağlam ve daha müsait şartlarla temin edebilirken, bu imkândan mahrum oluyo - ruz.

Bu sebeplerin en mühimmi hiç şüphesiz denk ve karşılıklı bir haricî ticaret politikası, iç ve dış pazar meselesidir.

Almanyanın en ziyade hararetle talip olduğu pamuk mahsulümüzü ele alalım:

Bize verilen malûmata göre memleketimizin bu seneki pamuk rekoltesi 160-170 bin balya arasında tahmin edilmektedir. Bugün millî fabrikalarımızın muhtaç olduğu pamuk miktarı 120 bin balyadır. Fakat Malatya, Adana, Kayseri ve İstanbulda bulunan pamuk ipliği fabrikaları son zamanlarda memleketin iplik ihtiyacını nazarı dikkate alarak istihsalâtı artırmayı düşünmüşler, ve bu maksatla tesisatlarını büyütmek üzere Sanayi umum müdürlüğünden müsaade almışlardır. Önümüzdeki mart ve nisan ayında millî fabrikalarımızın pamuk ihtiyacı 260-280 bin balyayı bulacaktır. Demek ki şimdi istihsal ettiğimiz 160-170 bin balya kendi ihtiyacımızı bile karşılamağa kâfi gelmiyecektir.

Halbuki daha şimdiden İzmir ve Mersin limanlarından Almanyaya mühim miktarda pamuk sevkedilmektedir.

★

Aldığımız malûmata göre hükûmet bu defa Almanlarla aktedilen ticarî anlaşmanın evvelce göze batan bu zararlardan salim olmasına çalışmış ve Almanyadan bizden aldığı maddeleri münhasıran Almanyada istihlâk etmesi için söz almıştır. Almanya bu sözünü tutar, bizimle ticarî münasebatını normal şekilden dışarı çıkarmazsa bizim için korkacak bir şey kalmaz. Biz alelıtlak Almanya ile ticarî münasebatta bulunulmasına muhalif değiliz. Bilâkis Almanya bir çok mallarımız için mühim bir pazardır. Bu pazarı ihmal edemeyiz. Meselâ bu meyanda tütün mahsulümüzün en zengin müşterilerinden birisi de Almanyadır. İktısadî menfaatlerini korumasını iyi bilen Cümhuriyet hükûmeti, şüphesiz yukarda izah ettiğimiz mahzurları gözönünde bulundurmakta ve ona göre lâzım gelen tedbiri almaktadır. Bizi müsterih eden budur.

Doktor Şaht İngiliz - Alman Malî Tezatlarını Hal Için Londraya Gitti

(Başı 1 incide)

"Doktor Schaht, Londraya, Londra Bankası müdürünün hususî misafiri olarak gelmektedir. Fakat Doktor Schaht, bu vesileden istifade ederek şu meselelerle meşgul olacaktır.

1 — Almanyanın takip etmekte bulunduğu iktısadî teamüller dışındaki siyasetine İngilterenin mukabele edeceği tehdidinin ne dereceye kadar ciddî olduğunu öğrenmek,

2 — Yahudilerin kütle halinde muhaceretleri yüzünden doğan karışık malî meseleleri halletmek,

3 — Almanyanın vazettiği malî tahdidatı kaldırmak meselesini konuşmak,

4 — Almanyanın Cenubu Şarkî Avrupada yapmakta olduğu ticaret istilâsını İngilizlerin gözünde küçültmek.

Doktor Schaht, İngiltereye geniş salâhiyetlerle gönderilmiştir. Her türlü malî ve ticarı meseleleri müzakere edip bir hal suretile bağlamıya mezun edilmiştir.

İngilterenin Cenubu Şarkî memleketlerinde tehdit ile kalmıyarak icraata geçmesi, bu memleketlerdeki mümessilleri vasıtasile ticarî faaliyeti artırma imkânlarını tetkik ettirmesi Almanyada asabiyet uyandırmıştır.„

★

Paris, 16 (A.A.) — Doktor Schacht'ın Londra seyahatinden bahseden Figaro yazıyor;

"Almanya bugün, yakın komşularının kendisine veremedikleri en lüzumlu iptidaî maddeleri satın alabilmek için, İngiliz lirası yahut dolar gibi para kıymetleri elde etmek mecburiyetinde bulunmaktadır. Bu sebepten dolayı, Almanya, İngiltereye ve Amerikaya olan ihracatını fazlalaştırmayı araştırmaktadır. Diğer taraftan İngiltere hükûmetinin bu talebi kabul eettiği takdirde Almanya, Londranın merkezî ve şarkî Avrupada Alman genişlemesine karşı daha az bir kuvvetle karşı koyacağını ümit etmektedir. Filhakika, Almanya, bu mıntakalarda, gerek Rumanyada, gerek Yugoslavya, Bulgaristan ve Türkiyede Alman tazyikine karşı ekonomik mukavemet politikasına İngilizlerin yaptıkları yardımın neticelerini bir derece hoşnutsuzluk ile görmektedir.

Epoque, ayni mesele hakkında diyor ki;

Doktor Schacht, City'de daima mevcut olan Alman taraftarı kuvvetleri, yeni krediler almak ve Çekoslovakyanın haricî borçlarından Alman veya verilen arazi hissesine düşen kısmı üzerinde Almanya için avantajlı hal çareleri müzakere etmek bahislerinde seferber etmek niyetindedir. Bu manevrayı kolaylaştırmak için, halen Almanyada bir taraftan Dr. Göbbels, Rosenberg ve Himmler ve diğer taraftan Mareşal Göring, Von Neurath ve Doktor Schacht arasında ciddî rekabet bulunduğu hakkında şayialar çıkarılmaktadır. Bu şayialara göre, eğer Rayşbank genel direktörü İngiltereden kâfi derecede mühim ekonomik ve malî müzaheret vaadi ile dönmezse, müfritler grupu olan birinci grup galip gelecektir. Fakat İngilizlerin bu oyuna aldanmaları pek de muhtemel görülmemektedir.

★

Londra 16 (A.A.) — Avam Kamarası ihracat kredileri hakkında verilecek garantilere dair kanun lâyihasını dün kabul etmiştir. Bu kanun ihracatla meşgul olan İngiliz şirketlerine Alman ticarethanelerile başbaşa rekabet imkânını vermek üzere hazırlanmıştır.

Bilmece Kazananlar

3 Kânunuevvel 938 tarihli (Çocuk Tan) daki bilmeceleri doğru halledenlerden hediye kazananlar:

BİRER BÜYÜK DOLMA KURŞUN KALEMİ KAZANANLAR

Kuleli askeri lisesinde 95 Mustafa Gökalp, Kınalıada ilk okulunda Şükran Tengüz, İstanbul Konservatuarı talebesinden 51 Yüksel Koptagel.

BİRER KÜÇÜK DOLMA KURŞUN KALEMİ KAZANANLAR

Üsküdar Doğancılar caddesi, Engin, Beyoğlu 37 nci ilkmektep 71 Haydar Demirtaş, Bostancı deniz kenarı Tevfik Erdömeki hanesinde Hatice.

BİRER PERGEL TAKIMI KAZANANLAR

Anadoluhisarı Yenimahalle çuvalcı sokak Zehra Akar, Büyükdere Sevimli sokak 19 numarada Halûk Bengisu, Lâleli Tayyare apartımanı Yüksel Açıkalın.

BİRER ALBÜM KAZANANLAR

İstanbul Vefa orta okulu 231 Haydar Giray, Galatasaray lisesi talebesinden Aydın Baysal, Çerkesköy ilk okulu 379 Turan, İnegöl orta okul 50 Sakip Sümer.

BİRER RESİM MODELİ KAZANANLAR

Giresun orta okulunda 396 Asiye Karadeniz, Elâzığ Atatürk okulu 360 Refik Erem, Kabataş erkek lisesi 1745 Zeki Sezgin.

BİRER BÜYÜK SULU BOYA KAZANANLAR

Cağaloğlu kız orta okulu talebesinden Muveddet Esmer, Bursa Güzel Reyhan ilk okulunda 147 Albert Sinem, Eskişehir T. C. D. D. Cer müfettişi kızı Neriman.

BİRER KÜÇÜK SULU BOYA KAZANANLAR

Ankara Leblebici mahallesi Uçar sokak 2 numarada Şemseddin Yastumanoğlu, Çapa kız orta mektebi 643 Muzaffer Göksal, Burdur cezaevinde Akçaköylü Ahmet Dündar.

BİRER BÜYÜK KUTU KALEM BOYASI KAZANANLAR

Ankara Attilâ caddesi Gündüz sokak 5 numarada Gündüz Özdeş, Fatih orta okulunda 215 Bahaeddin Bayrakdar, Diyarbakır Ziya Gökalp ilkmektebinde 539 Gönül Çalın.

GRİP'e KARŞI EN İYİ ÇARE BİR KAŞE

NEOKALMİNA DIR.

NEVRALJİ - KIRIKLIK
KIRGINLIK - BAŞ - DİŞ
ve BÜTÜN AĞRILARI HEMEN KESER

NEZLE İSMİNE DİKKAT EDİNİZ.

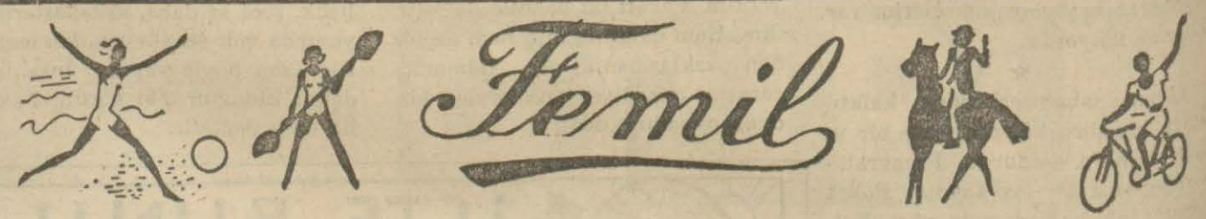

Ve BAĞI sayesinde bir çocuk gibi korkusuzca koşar, ata binip bisiklete biner, kürek çeker, tenis oynar danseder, güneş banyosunu alır velhasıl bütün spor hareketlerinize rahat ve neşe ile devam edebilirsiniz.

FEMİL ve BAĞI Artık kadınlara ayın üzüntülü günlerini tamamen unutturmuştur.

FEMİL ve BAĞI O kadar pratiktir ki; en ince elbiseler ve mayolar altında bile sezilmez, kullanan kadın mevcudiyetini katiyen anlayamaz.

FEMİL ve BAĞI Mikrop yuvası olan eski usul bez ve pamuk tamponların Bayanların bütün hayatlarına mal olan rahim, tenasül ve sinir hastalıklarının önüne geçmiştir.

Beynelmilel Kadınlar Cemiyeti; Bayanların (Aylık temizliklerinde yalnız FEMİL ve BAĞINI takdirle kabul etmiştir. FEMİL ve BAĞI her eczahanede ve büyük ticarethanelerde daima bayanlarımızın hizmetine hazır bulunur.

VİROZA
Fennî ve sıhhî bir surette imal edilen
VİROZA
Bilûmum yanıklar, traş yaraları v. s.
TEDAVİ EDER VİROZA

Saç bakımı
Güzelliğin en birinci şartı.

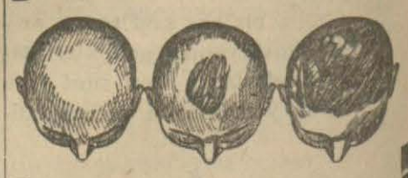

Petrol Nizam
Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerrep bir ilâçtır.

Dr. Besim Ruşen
Cerrahpaşa Hastanesi Dahiliye mütehassısı
Çarşıkapı tramvay durağı

Dr. Hazım Pekin
Cildiye ve zühreviye, Beyoğlu İngiliz sefareti, tramvay durak yeri No. 26

ZAYİ — 1755 numaralı bisiklet plâkasını zayi ettim — Beyazıt Tabanca sokağı 25 numarada Cemil oğlu Fikret.

YEZİD'İN KIZI

REFİK HALİD

TEFRİKA No. 32

— Şimdilik hiçbirine.. Müsaade ederseniz daha iyi tanıdıktan sonra söyliyeyim ve elbette bir gün söyliyeceğim. Ağır heyecana gelen bir adam olmakla beraber duyduklarımı gizliyecek kadar da durgun gönüllü değilim.

III

Mukaddes Emanetler Önünde

Köylere uğramadan, keçi yollarından gidiyoruz. Zira Zeliha, çizmesinin ökçesini öpmek için koşacak olan kadınlarla çocukları rahatsız etmek istemiyor; belki de bu tapınma sahnesini benden esirgemek arzusundadır.

Fikrim şu ki: Yezid, Rabbülâlemin'in yanında yer aldıktan sonra tenasüh tarikile dünya yüzüne hiç bir zaman bu kadar güzel, malûmatlı, zengin ve medenî şekilde inmemiştir. Şimdi, semavattan Sincar sırtlarına göz gezdiriyorsa bakla kırı bir kısrağın üstünde kayalıklara tırmanan bu gergin göğüslü, ince belli ve temiz, coşkun kanlı ilâh kızından gurur duymalıdır. Ben sadece yanında olmaktan ölçülmez bir iftihar hissediyorum.

Bir aralık çok mu yükseldik, yoksa hava mı fazla alçaldı, bulutlarla örtüldük. Gökte gibiyiz; atlarımızın ayakları buğudan köpüklere basıyor.

— Yezitlerin Olemp'inde Yezidi Minerv'iyle beraber mi? diye Zelihaya seslendim.

Kısrağının başını çekti. Şimdi hayvan iki art ayağı üzerinde, şaha kalkmıştır; uçup süvarisile beraber kaybolması ihtimalini akla getiren bir masal tablosu... Yunan efsanelerini canlandırıyor: Perse'nin kurtardığı Andromed, sanki Pegaz'ın sırtındadır. Bu kız, bütün taşkın modernliği içinde beni daima tarihe ve lejanlara götürüyor, tarihin ve efsanelerin misilsiz tablolarını ancak Zeliha yaşatabiliyor.

Sincar'ın bu tarafları, yaz gelince, pafta pafta bağları ve yemiş bahçelerile, derecikleri ve söğütlüklerile, ihtimal ki, pek kuru ve sıcak olmıyacak. Şimdilik manzaraya hareket, ses ve renk veren yalnız koyun ve keçi sürüleridir. Bu sürüler yamaçların kumaşını ikide bir, aklı karalı daralıp genişlemelerile, açılıp toplanışlarile bir gezi gibi harelendiriyor. Durgun havada rüzgârla sürülüp gidemiyen çıngırak sesleri vadilere bir duman gibi sinmiştir. Sanki gökten oralara, taneleri su yerine ahenkle dolu bir yağmur serpiliyor, ve melâl verici tok musikisini dereler içiyor, dereler alıp aşağılara döküyor.

Hisara döndüğümüz zaman Zeliha adamlarına bazı emirler verdi, küçük bir telâs sezdim. Nihayet, fısıltılar, gidip gelmelerden sonra ona, ihtiramla taşıdıkları bir iri anahtar getirdiler.

— Size mukaddes emanetleri göstereceğim. Bunların tedarikinde epeyce zorluk çekildi. Muhafazası da teşrifata tâbidir: Muayyen bir sınıfa mensup olmıyanlardan başkası hizmetinde bulunamaz. Mumlarını yakan, odayı silen, süpüren ve anahtarlarını saklayıp içerisine girmek, ziyaretcilere göstermek hakkı bu sınıfın imtiyazıdır. Bizde onlara Kuçek derler. Şimdi şatomuzda bu sınıftan dört kişi mevcut... Kendi dairelerinde otururlar, izzet, ikram görürler, âidat alırlar. Ayrıca rüya tabiri, kayıptan haber gibi ihtisasları vardır; Şeyh Aadî türbesinin toprağile ilâçlar yaparlar, hastaları tedavi ederler. Hulâsa her dinde gördüğümüz sınıflardan biri de odur.

Salonun dehlize açılan tanımadığım bir kapısından bir dik merdiven iniyoruz. Zeliha sözüne devam ediyor:

— Ziyaretinizi yabancı gözlerden uzak, rahat bir şekilde yapabilmeniz için Kuçeklere çekilmelerini emrettim ve anahtarı kendim aldım. Almak hakkımdır; zira bu gibi emanetlerin asıl muhafızları Yezidî emirleri, daha doğru tabirle mirleridir; Kuçekler bize vekâlet ederler. Şurası var ki, mirlerimiz kendilerini, benim size anlattığım şekilde, Yezidin sülâlesinden, hattâ evkafının mütevellisi oldukları Şeyh Aadinin de ahfadından addetmezler; Emevî prensleri sanırlar. İçlerinde mezhebimizin tarihini ve felsefesini tetkik edecek derecede irfan sahibi adamlar henüz yetişmemiştir.

Merdiven sona erdi. Karşımıza demir yaldızlarla kakmalı bir ahşap kapı çıktı; durduk.

— Yezidilerde içtimaî tabaka şu sırayı takip eder: mir, pesmir, pir, kuçek, kaval, mürit ve fıkara. Mirler hem ruhanî, hem de cismanî salâhiyetleri haizdirler; diğerlerinin sadece ruhanî sıfatları vardır. İrfan ve servet azlığı, yazık ki, son senelerde bütün cemaatı karma karışık etmiş, sınıflar birbirine girmiş, mirlerin nüfuzu kesilmiş, kuvvetimiz eksilmiştir. İrademi sarsan, şevkimi kıran işte bu anarşidir.

Kapının halkalarına bir iri kilit asılmıştı. Bunu getirdiğimiz anahtarla açtık. Girdiğimiz loş ve geniş odada gözüme ilk çarpan şey bir sürü uzun pirinç şamdanlarda yanan mumlar oldu. Sonra daha iyi görebildim: Ortaya bir bayrak dikilmiş. tavandan zinetli bir buhurdan sarkıyor, bütün bunlarla oda, yarı türbe, yarı klise acayip bir ibadethaneyi andırıyordu. Biraz daha dikkat ettim, bayrak direğinin ucuna altın olması lâzım gelen bir madenden bir kuş heykeli kakılmıştı; hindi palazını andıran iri gözlü, kel kafalı, sıska bir kuş.. Bu, şüphesiz, acemi kuyumcu elinde tavusu temsil ediyordu.

(Devamı var)

BULGAR SADIK

Yakın Tarihin En Esrarlı Çehresi : 32

Mültezim Kâtibi Sıfatile Köye Gittim

Köyün Papazı, Gelen Yabancıya Beni "İki Ayaklı Bir Eşek, Çekinme, Söyle„ Diye Takdim Etmişti

Verilen vazife gerçekten çok güçtü. Silâh kuvveti ile başarılacak bir iş değildi. Fakat işin zorluğu benim merakımı arttırmış, azim ve inadımı ayaklandırmıştı. Hemen o gün Demirhisar kaymakamı ile görüşüp anlaştıktan sonra, müfrezemi bir kaç gün için orada bırakmış ve köylü kıyafeti ile semerli bir beygire binerek Demirhisardan ayrılmıştım.

Eski bilgi ve görgülerime dayanarak bu depolardan birinin Demirhisara bağlı "Sengel„ köyünde olması ihtimalini çok kuvvetli buluyordum. İhtilâl komiteleri ile temasta bulunduğum zamanlarda, teşkilâtçıların, bu köye ahalisinin komiteye karşı son derecede itaatli ve sadık bulunması, köyün faaliyet sahalarına yakın, âdeta merkezî bir vaziyette olması itibarile, çok fazla ehemmiyet verdiklerini işitmiştim. Fakat talihin güzel bir tesadüfü olacak, o zamana kadar bu köyü ne görmüş, ne de bir köylüsü ile görüşüp tanışmıştım. Mufettin tamamile yabancısı idim. Bu sebeple bir bahane bulup bu köye gitmekte kenkdim için tehlikede değil de bilâkis fayda ummuştum ve iyi bir bahane de bulmuştum.

Kaymakam beyin yardımı beni bu havalinin âşar müfettişi olan Göriceli Arnavut Ali Efendi adamı yapmıştı ve ben patronumun birkaç hafta sonra, gidip para toplıyacagını köylüye bildirmek vazifesi ile yola çıkmıştım. Heybemde âşar borcu olanların isimleri, hattâ hesapları yazılı kocaman bir defter de vardı. Bu vaziyette, biraz da kurnaz hareket ettiğim takdirde köylülerin benden şüphe etmeleri ihtimali pek yok gibi geliyordu bana.

Bir cumartesi günü akşamı geç vakit "Sengel„ köyünün meydanında hayvanımdan indim. Ismini sonradan öğrendiğim (Vasil) in kahvesine selâm vererek girdim. Ismim Uzunköprülü Mehmet. Türkçeden başka dil bilmiyorum, biraz tekeliyerek konuşuyor ve haddinden fazla da saf, daha açıkçası aptalca görünüyorum.

Tavır ve vaziyetlerim, salyalarımı akıtarak, ayaklarımı yere vurarak zorlukla söz söyleyişlerim köy gospodinlerini bir hayli güldürmüştü. Hayvanıma kahvenin ahırında bana da kahve ocağının yanındaki sedirde yer gösterdiler. Yemekler, şaraplar ikram ettiler. Biri benimle türkçe konuşuyorken kahvede bulunan diğer köylüler de birbirlerine bulgarca, benim aptallığımdan, kekemeliğimden, hele şaar mülteziminin kâtibi oluşumdan bahsile katıla katıla gülüşürlerdi. Sıra ile sordukları sualere bile bile verdiğim saçma cevap üstüne gülüyor, benimle eğleniyordu.

Bu köyün kahvesinde ben iki gün, iki gece kaldım. Kurnaz ve açıkgöz Gospodinlerin ağızlarından çok ehemmiyetli haberler aldım. Ikinci gece Demirhisarından gelen bir Bulgar yolcunun kaptan (Yuvan) ın tutulduğunu, üzerinde bulunan teşkilâta ait bütün evrakın hükûmetin eline geçtiğini söylemesi köyü karıştırmış, köylülerin keyfini bozmuştu. Gospodinler artık beni unutmuşlar, bu acı ve kara haberi getiren, kim ve nereli olduğunu sormağa bile lüzum görmedikleri Bulgar yolcunun etrafında toplanmışlardı. Herkes bir şey soruyordu. O da hepsine bildiği kadar cevaplar yetiştiriyordu.

Ben de sedirin üzerinde akortsuz horultular çıkararak kendimi uyuyormuş gibi gösteriyordum. Bir aralık yabancı misafirin, papazın bir sualine cevap vermekten, münasebet düşürerek, benim kim olduğumu sordu. Köyün papazı da iki ellerini kulakları hizasına kaldırdı ve:

— Iki ayaklı bir eşek, dedi. Çekinme söyle.

Yolcu da derin bir nefes aldı ve:

— Ah Gospodinler, dedi. Yuvan kaptan ile tutulanlardan "Teşuva„ lı "Yanko„ adında biri, gördüğü tazyik üzerine sizin köyde saklı bulunan silâh ve bombaların yerlerini olduğu gibi söylemiş. Işittiğime bakılırsa bir kaç güne kadar jandarma yüzbaşısı Salih ağa bir bölük ile buraya gelecekmiş.

Bu havadis, hiç umulmadık bir zamanda patlıyan bir bomba tesiri yaptı. Daskal ile papazın korkudan büyüyen gözleri birbirine takılıp kaldı. Kâhya şaşırdı. Kahveci Vasil de:

— Yandık öyleyse.

Diye bağırdı. Köylüler de kara düşüncelere daldı. Ben de başıma çektiğim eski yorganın aralığından gospodinleri seyrediyor, verilen bu yeni haberin çehreler üzerinde bıraktığı tesirleri gözlüyordum. Vakit geceyarısını bulmuş, herkes evinin yolunu tutmuştu. Fakat Daskal ile papaz bir türlü kahveden ayrılamıyor, misafirin yakasını bırakmıyorlardı. Birbiri ardına yüzbaşı Salih ağanın geleceği günü soruyorlardı. Artık misafirin de gözleri uykusuzluktan, kafası da konuşmaktan şişmişti.

Dayanamamış oturduğu peykenin üzerine uzanıvermişti. Beş dakika sonra o da benim gibi tiz perdeden horulduyor, dişlerini değirmen taşı gibi gıcırdatıyordu.

Horozlar ötüyordu. Hâlâ Daskal ile papaz elleri şakaklarında karşılıklı oturuyorlardı. Görüşüyorlar, köyün Şimal sırtlarındaki mağaralardan kaldıracakları cephane ve bombaları saklamak için bir türlü yer bulamıyorlardı.

(Devamı var)

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

HER ŞEYE KARIŞAN UZUV

Tabiatte iş bölümü umumi bir kanun gbii göründüğü halde vücudümüzün bir uzvu bu kanunun zıddına gibi işler: Karaciğerimiz vücudün bütün işlerine karışır.

Bir kere vücudümüzle dışardaki muhit arasında âdeta bir gümrük kordonu kurmuştur. Midemize giren, oradan barsaklara geçen gıdalar, kimyaca ne şekilde olursa olsun karaciğerden geçmeğe mecbur olurlar. Çünkü barsaklardan kana geçen maddelerin hepsini damarlar ilkin karaciğere götürürler. Yalnız yağ maddelerinin bir kısmı - gümrüklerden kaçırılan mallar gibi - karaciğere uğramadan geçerler. Bu da, galiba, yağ vücudün sıcaklığını temin edecek kalorilere mutlaka lüzumlu olduğundan, karaciğerin bu işe göz yummasındandır... Zaten kaçak yağlı gıdalarımızla giren yağların hepsi değildir, bir kısmı yine kaarciğerin eline geçer... Bir de, yine mühim gıdamız olan, havadaki oksijenin kana geçmesine karaciğer - şimdilik - karışmaz gibi görünür. Ancak o da hava temiz olursa. Havada vücude zararlı bir madde bulununca yine karaciğere kadar gitmeğe mecburdur.

Böyle bir iki istisnadan başka, karaciğer gıdalarımızın her türlüsüne karışır. Vücudün büyümesi, sonra da müvazenesinin muhafazası için lüzumlu olan albüminli gıdalar karaciğerden geçerek ondan - gümrük damgası gibi - kimyaca bir damga almadan vücudda hiçbir işe yarıyamazlar. Vücudumuza lüzumlu olan albüminli maddelere vücudumuzdaki kimya şeklini veren karaciğerdir. İslerinin bu türlüsüne artık gümrük işi denilemez, bu sefer karaciğer bir merkez lâboratuvarı işi görür, gelen maddeleri tahlil eder, yeniden, vücuda yarıyacak şekli vermek üzere terkip eder, vücudun başka taraflarına gönderir... Eskiyen albüminli maddeler yine karaciğere gelirler, bu sefer yine tahlil eder, hiçbir işe yaramıyacak maddeleri vücuttan büsbütün çıkmak üzere böbreklere gönderir, işe yarıyacak olanlarını da safra yapmak üzere saklar.

Gıdalarımız arasında şekere gelince - yakın vakitlere gelinceye kadar - onun da hepsinin ilkin karaciğere girerek şeker yapacak başka bir şekle girdiğini, sonra lüzum oldukça tekrar şeker olduğunu bilirdik. Bu yakınlarda zihinler biraz karıştı. Şekerin de bir kısmı karaciğere uğramadan kana geçerek doğrudan doğruya adalelere gider, diyorlar. Her halde fazlası mutlaka karaciğere giderek orada tekrar şeker olmak sırasını bekler.

Karaciğer gıdalarımızın her türlüsünü ilkin tutarak vücudün işine yarıyacak şekle çevirmek işine karıştığı gibi, gıdalarımızdan bir türlüsü eksik olunca öteki türlü gıdalardan eksik olanı hâsıl etmek işini de üzerine almıştır: O üç türlü gıdalarımızdan hangisi eksik olursa karaciğer onu ötekilerin hesabına tamamlar. Fakat, tabiî, bir dereceye kadar. Eksiklik devam edince de işi tamamlamaktan o da âciz kalır.

Vücude fyadalı maddeler karaciğere uğramıya mecbur olduktan sonra, zararlı olanların da uğramıya daha ziyade mecbur olduklarını elbette tahmin edersiniz. Burada karkaciğerin gördüğü mühim iş vücudümüzü müdafaa eden bir istihkâm hattı gibidir. Vücude giren her türlü zehirler, mikroplar bile karaciğere uğrarlar. Zehirler orada zarar derecelerinin hiç olmazsa yarısını bırakırlar. Yeni bir rivayete göre, vücude giren bir zehirli madde mideden başka bir yoldan - meselâ karaciğere uzak bir yerden kan içerisine şırınga edilerek - girse bile yine bir kere karaciğere kadar gider.

Karaciğerin, böyle vücudün her tarafına şâmil umumî işlerinden başka gördüğü hususî işler de vardır. Kanın içerisindeki kırmızı küreciklerden eskileri parçalar, onların yerine yenilerinin gelmesine hizmet eder... kana - bir yara açıldığı vakit - pıhtılaşmak hassasını verir.

Bir de, karaciğerin en eskidenberi bilinen, safra yapmak isi olduğunu elbette unutmamışsınızdır.

Bu yakın zamanlarda karaciğerin o kadar çok işlerinden başka, kendine mahsus bir hormon da çıkardığı rivayet edilmiştir. Bu rivayet henüz büsbütün sabit olmamışsa da karaciğerin dahilî münasebetleri olduğu şüphesizdir.

HİKÂYE

GECE KUŞU

Yazan: Kenan Hulûsi

Amucam, doktorluğundan daha ziyde, aile arasında garip hikâyeler anlatmakla tanınmıştı. Bir akşam hepimizin gözlerini birer birer arayarak, belki de inanma kabiliyetimizi yalnız ona vergi olan tuhaf ve kısa bir muayeneden sonra:

— Nasıl bir hikâye istiyorsunuz, dedi; biz insanlar yalnız olabilir bir takım vakalara inandığımızı kendi kendimize daima telkin ettiğimiz halde, bir gün içimizden birinin gözleriyle gördüğü öyle bir hakiki vaka ışitiriz ki "Adam sen de; deriz; yalan!„

Tekrar, ve daha bir saniye evvel yaptığı gibi ayni hareketlerle, kimi si mavi, kumral yahut lâcivert ve yeşil gözlerimizin içini, hakikatte kendisinin vakit vakit hiçbir mana ifade etmiyen gözleriyle birşey çekip cıkarıyormuş gibi bir kere daha muayeneden geçirdi: — Yalan mı? diye devam etti; bilâkis en çok inanmak istemediğimiz, şeyde hakikatin en çok hissesi vardır; ve br gün herhangi bir yerde sinirlerimize hâkim olamamak korkusu ile onu reddetmiş; daha doğrusu, güneşi balçıkla sıvamaya kalkmışızdır.

Dinleyiniz:

İki sene evvel Kayseride hükûmet doktorluğu yaptığım sıralar, ağustos başlarında idi; iki ay kadar Kayserinin "Saraycık„ kazasına bağlı köylerde bir teftiş seyahatine çıkmıştım. Uğrayacağım bütün köyler boyunca yolum nahiye merkezlerine düşerse nahiye müdürün de, çok kereler köylerde muhtar evlerinde, bazı bazı yol üstü hanlarda geceleyip yatıyordum.

Bir gün Devedikenliden öğle vakti kalkan yaylı, akşam ikindiye doğru beni Gülmescide bıraktı. Ertesi sabah burada durmaksızın aşı yapmak üzere hemen Cihanbeyliye hareket edecektik. Ne gezer; tam bir hafta, Gülmescit köyünde ister istemez kaldım.

Gülmescit, Devedikenliden sonra hafif bir meyille yükselmeğe başlayan dağların hemen eteğindedir. Karşıdan baktığınız zaman hiç bir vakit oturulacak bir yer gibi tahmin etmezsiniz; hattâ ağaçlarını da gördüğünüz halde, her neden se sizi pek öyle avlamaz; kendi kendinize şurayı bir geçsem, dersiniz; bir Cihanbeyliye varsam..

Yaylı, dağ eteğine kurulmuş köyün en tepesinde, muhtarın kapısı önünde durduğu zaman, aşağı yukarı on dört on beş yaşlarında kadar bir kız beni karşılıyordu.

Sarı saçları omuzlarına dökülmüştü; henüz onları yeni yıkadığı anlaşılıyordu. Ve gözlerinin içi yep yeşildi; güzel, temiz bir basma entari giymişti; kolları dirseklerinden itibaren bir su gibi şeffaf gözüküyordu; her şeyden evvel muhtarın temiz aileli bir adam olduğuna sevinmiştim.

İçeri girip yaylıda ve güneş altında boğulmuş kafamı soğuk su ile biraz toz topraktan temizleyince muhtar beni arka bahçeye davet etti.

Gülmescide gelirken gördüğünüz sık ağaçlar, muhtarın bahçesinden itibaren yavaş yavaş dağ tepesine doğru, çıkıldıkça boy aşan bir yükselişle buradan uzuyor; ve sağ tarafta, gecenin köyü birdenbire bastığını tahmin ettiğim yerde, ağaçlıklardan hemen kurtulup aşağı tarafta bir deniz vehmini veren bir uçurumla bitiyordu.

Muhtar, daha Gülmescide gelmeden haftalarca evvel nahiye müdürü tarafından bana tanıtılmıştı. Bilhassa kızının üstüne fevkalâde düşkündü; ve civarın en iyi avcılarındandı. Zaten muhtarın kızı beni içeriye aldığı daha ilk dakikalar, hemen bir katlı evin ön sofasında güzel, Belçika marka bir çifte asılıydı; ve muhtarla bahçede oturduğumuz sıralar av merakından bahsettiği zaman da, yeni bir avdan henüz döndüğü için, masanın üzerinde yine bir çifte duruyordu.

Uzatmayalım; Gülmescit muhtarı için söylenecek bir çok şeyler vardır. Tahtadan yapılmış iki kişilik koltukta muhtarla yan yana oturup birer kahve içtiğimiz dakikalardı; sağ tarafta, günün az sonra kaybolup gecenin bastıracağı yerden, birdenbire bir çığlık koptu; muhtar deli gibi fırlamıştı.

Fakat, bütün sporculuğuna rağmen ayakları ağır kımıldıyordu; hemen önüne geçtim; uçuruma birisinin düştüğünü zannediyor; daha geldiğim dakikalar kopan felâketten, kendi kendimde müthiş bir uğursuzluk buluyordum.

Vaka, hiçte düşündüğüm gibi çıkmadı; sık ağaçları sol tarafıma alıp, bir saniye içinde tepeye tırmanan ovamsı düzlüğe kıvrılınca, iki kanadının boyu yarım metreyi geçen bir yarasanın, kanadlarının sık sık açıp kapayarak, muhtarın kızını başından sardığını gördüm; ve birdenbire, pençeleri saçlarına yapışacak olursa ancak kesmekle kurtarabileceğimizi hatırlayarak geriye döndüm; belki de on adım ötede, yanında konuştuğumuz masa üzerindeki çifteyi bütün içindekilerle iki kanadın arasına tam bir isabetle boşalttığımı hatırlıyorum. Menhus kuş acı bir çığlıkla ve çift eden çıkan dumanların sardığı hava içinde süratle bir iki defa döndü; uçurumun hemen kenarında, Gülmescide bakan büyük kayanın yanıbaşından aşağı bir kurşun hızıyle düşüp kayboldu. Muhtarın kızı bayılmıştı.

Az evvel de söylediğim gibi, bu vaka, Gülmescitte beni bir hafta kalmıya mecbur etti. Muhtarın kızını tam bir hafta bırakamadım; yüzü birdenbire solmuştu; ve her saat geçtikçe kanında tuhaf bir kayboluş hissediyordum. Adeta, teninin bir tarafından görülmeyen bir süzgeç pembe rengini yavaş yavaş açıyordu. Onun yerine sapsarı bir deriden bir maske geliyor; ve gözlerinin taze bir ilkbahar yaprağına benzeyen içerisi, bahardan yaza ve sonbahara dönen bir yaprak gibi koyu, fakat az sonra yeşili gider gitmez ancak damarları kalacak kadar azar azar sönüyordu.

Hikâyemin belki de yeni başlıyor zannettiğiniz bir tarafındayım. Fakat birdenbire bitmek üzere olduğunu söylemeğe mecburum: Muhtarın kızını kanadlariyle sarmak isteyen yarasayı, uçurumun alt tarafında aramaya çıkarken, ertesi sabah, hemen kapının önünde bulduk. Tahmin ettiğim gibi tam başı hizasından bir yara almıştı; göğsü en delik kulakların bile işitemiyeceği bir inilti ile alçalıp yükseliyordu; ve hiç bir vakit kurtulmasına imkân yoktu. Bugün, Gülmescit muhtarının yarasayı hemen kapıda görüp kendisine gösterdiğim ilk dakikalarını hatırlıyorum. Uzun uzun, ve ellerini kanadlara dokundurmaktan pek ürken bir hisle bakıyordu; sonra, birdenbire, ve belki de lüzumsuz ve imkânsız bir arzuyu söylermiş gibi sıkılarak: — Acaba, diye konuşmak istedi; onu kurtarmak imkânı yok mu hiç?

Muhtarın ne demek istediğini daha iyice anlamak üzere gözlerini arayıp aramadığımı bilmiyorum. Sadece, "Yok!„ dedim; "yazık!„ diye mukabele etti; ve daha fazla tek bir kelime söylemeksizin içeri girdi.

Yarasayı, Gülmescit muhtarının kapısı önüne gelip düştüğü yerden bütün bir hafta kaldıramadık; daha doğrusu koparamadık. Tuhaf bir şekilde toprağa yapışmıştı; orada sımsıkı duruyordu. Bir hafta sonra, yine bir akşam üstü, uçurum kenarından karanlığın kopmak üzere olduğu dakikalar, hizmetçilerden biri, yarasanın öldüğünü haber verdi. Ve ayni saniyeler de, muhtarın kızı gözlerini yavaş yavaş kapamıştı.

Şimdi kendi kendime şunu düşünüyorum::

Yarasayı vurmamış olsaydım, yahut kurtulabilseydi, Gülmescit muhtarının kızı acaba yaşayabilecek miydi? Bir türlü halledip için den çıkamıyorum. Acaba siz ne fikirdesiniz? — **KENAN Hulûsi**

CEP KİTAPLARI

Birinci Kitap

Atatürkün Hayatı

Bugün Çıktı

Müvezzilerden ve Kitapçılardan Arayınız

T. İŞ BANKASI'nın
939 KUMBARA İKRAMİYE PLÂNI

32,000 LİRA MÜKÂFAT

Kuralar: 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Eylûl, 1 İkinciteşrin Tarihlerinde Çekilecektir

İKRAMİYELER:

1	Adet	2000	Liralık	2.000 Lira
5	"	1000	"	5.000 "
8	"	500	"	4.000 "
16	"	250	"	4.000 "
60	"	100	"	6.000 "
95	"	50	"	4.750 "
250	"	25	"	6.250 "
435				32.000

T. İş Bankasına Para Yatırmakla, Yalnız Para Biriktirmiş Olmaz, Ayni Zamanda Talihinizi de Denemiş Olursunuz.

Harici Askerî Kıtaat İlânları

Tayyare fabrikası için 19 adet Freze tezgâhı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 122,500 lira olup ilk teminatı 7375 lira 50 kuruştur. İhalesi 18/1/939 Çarşamba günü saat 15 te Vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktr. Şartnamesi 613 kuruş mukabilinde alınır. İsteklilerin ihale saatinden bir saat evveline kadar ilk teminat ve teklif mektuplarını Ankarada M. M. V. satın alma Ko. na vermeleri. (673) (8693)

★

Tayyare fabrikası için 38 adet torna tezgâhı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 165,500 lira olup ilk teminat miktarı 9525 liradır. İhalesi 19/1/939 Perşembe günü saat 15 te Vekâlet satın alma Ko. da yapılacaktır. Şartnamesi 8 lira 28 kuruş mukabilinde alınabilir. İsteklilerin ihale saatinden bir saat evveline kadar ilk teminat ve teklif mektuplarını Ko. na vermeleri. (674) (8694)

★

17000 liralık tüfekçi sandığı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi 19/12/938 pazartesi günü saat 11 dedir. Komple tüfekçi sandığının beher çiftine 200 lira fiyat tahmin edilmiştir. Ilk teminat 1275 lira olup şartnamesi komisyonda görülür. Arzu eden talipler tarafından sureti çıkarılabilir. Eksiltmeye girecekle-rin ilk teminat ve 2490 sayılı kanunun 2-3 cü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte ihale saatinden behemehal bir saat evveline kadar zarflarını Ankarada M. M. V. satınalma Komisyonuna vermeleri (675) (8695)

★

Tayyare fabrikası için 2 adet plânya tezgâhı kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Muhammen bedeli 6700 lira, ilk teminatı 503 liradır. Eksiltemesi 18/1/939 çarşamba günü saat 16 da Ankarada M.M. Vekâleti Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi komisyondan alınır. Isteklilerin ihale günü saat 15 e kadar kanunun 2-3 cü maddelerinde yazılı ve saikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını Ankarada Komisyona vermeleri. (679) (8770)

Dr. HAFIZ CEMAL

Dahiliye Mütehassısı

Pazardan maada saat (14,30 dan 18) e kadar. Salı. Cumartesi (9,30 dan 12) ye kadar fıkaraya meccanen Divanyolu No. 104

Telefon: 21044 - 22398

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İlânları

I — İdaremizin Paşabahçe Fabrikasında yaptırılacağı, 21/11/938 tarihinde ihale edileceği ve bilâhara eksiltmeden kaldırılacağı ilân edilen betonarme döşemelerle sair müteferrik işlerin şartnameleri tadil edileceğinden yeniden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

II — Heyeti umumiyesinin keşif bedeli 15.202 lira 40 kuruş ve muvakkat teminatı 1140.18 liradır.

III — Eksiltme 26/12/938 tarihine rastlıyan Pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname, keşif ve projeler 76 kuruş bedel mukabilinde Inhisarlar Umum Müdürlüğü Levazım ve Mübayaat Şubesiyle Ankara ve İzmir Baş Müdürlüklerinden alınabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin diplomalı yüksek mühendis veya yüksek mimar olmalı; olmadıkları takdirde ayni evsafı haiz bir mütehassısı inşaatın sonuna kadar daimî olarak iş başında bulunduracaklarını noterlikten musaddak bir taahhüt kâğıdı ile temin etmeleri ve bundan başka asgarî 10.000 liralık bu gibi inşaat yapmış olduklarına dair fennî evrak ve vesaikini ihale gününden 8 gün evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü İnşaat Şubesine ibraz ederek ayrıca bir fennî ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile V ci maddede yazılı inşaat şubemizden alınacak ehliyet vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu, ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 14 e kadar yukarıda adı geçen Alım Komisyonu Başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. (8928)

★

I — İdaremizce temin edilen Kamyon, Araba muşambalarile torba muşambalarının dikim işi pazarlık usuliyle eksiltmeye konmuştur.

II — Pazarlık 20/XII/938 tarihine rastıyan Salı günü saat 14,30 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi dikiş örneği ve dikiş vaziyeti de görülebilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte %7,5 teminatlariyle birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8834)

★

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli Lira Kr.	% 7,5 te minat Lira Kr.	Saat
Su altında kullanmağa mahsus elektrik kapsülü	10000 adet	500 —	37 50	14
22 lik uzun nişan fişeği	450000 adet	3400 —	255 —	14,30
22 lik kısa nişan fişeği	50000 adet			
	500000			

1 — Şartnameleri mucibince satın alınacak 10000 adet su altında kullanılmağa mahsus elektrikli Kapsül ile 500,000 adet 22 lik (5.6 m/m) uzun ve kısa nişan fişeği ayrı ayrı açık eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedelleri muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 6.1.939 tarihine raslayan cuma günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi nişan fişeği nümuneleriyle görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (9190)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli (29580) lira olan 6000 adet gabyoni (takviye sepeti) 13.1.1939 cuma günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 2218,50 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 148 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (9125).

EVİNİZE HER VAKIT NES'E VE ZEVK GETİRİR

SABA RADIO

Teşhir ve satış salonu: Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 34

EDİSON Müessesesi

SİNGER

Bayanlara mahsus elmaslı ve pırlantalı SİNGER saatlerinin yeni modelleri gelmiştir. Fiatları 75 lira ile 500 liradır.

— EMSALLERİ GİBİ ON BEŞ SENE GARANTİLİDİR —

Taşradaki muhterem müşterilerimize arzu ettikleri takdirde yeni katalok gönderilir.

SİNGER SAAT MAĞAZALARI — İstanbul Eminönü. Tel: 21964.

HACI BEKİR ŞEKERLERİNİ

150 senedir taklid edemediler, edemiyorlar, edemiyecekler...

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Sümer Bank

Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarından:

Fabrikamız için lâzım olan 40,000 ton kireç taşının Irmak - Filyos hattı üzerinde Balıkısık istasyonu yakınından ihracı ve Balıkısıkta vagona tahmili bir müteahhide ihale edilecektir. İsteklilerin tafsilâtı öğrenmek ve şartnameyi almak üzere 20. 12. 1938 tarihinden evvel Karabük Bürosu Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

Haliç Vapurları İşletmesinden:

31.12.938 tarihinde kunturat müddetleri bitecek olan Kasımpaşa ve Fener iskelelerimizdeki büfelerin yeniden bir sene müddetle artırma ve ihaleleri 22.12.938 perşembe günü saat 11 de idare merkezimizde müdürlük komitesi huzuriye yapılacağından iskelelerin daha evvel şartnamelerini görmek üzere Galatada Mehmetalipaşa hanında 51 numaralı idare merkezimiz bürosuna gelmeleri.

Kiralık Büyük Mağaza

Her işe elverişli, konforlu, mükemmel ve büyük bir mağaza kiralıktır. Yeni postahane arkasında 47 No. lu

MAZON ve BETTON Ecza Deposuna Müracaat

BAYLAR!

Küçük bir ihmal insana bütün bir hayatı zehir eder. Unutmayınız ki:

Dünyanın En Sağlam Sıhhi

PREZERVATİFLERİ dir.

Teki 10, 3 lük 20, 6 lık 40 kr.

Her eczahanede bulunur.

AĞARAN SAÇLARA

KUMRAL ve SİYAH renkte sıhhi saç boyalarıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU — İSTANBUL

RUMATİZMA - LUMBAGO - SİYATİK - BEL - DİZ - KALÇA AĞRILARINA Karşı

SİLKO

En çabuk ve en emin bir surette tedavi eder.

Neden Aspirin ?

Çünkü ASPİRİN seneler-denberi her türlü soğukal-ğınlıklarına ve ağrılara karşı tesiri şaşmaz bir ilâc olduğunu isbat etmiştir.

ASPİRİN in tesirinden emin olmak için lütfen BAYER marka-sına dikkat ediniz.

50 YILDANBERİ »Bayer«

BAYER

Maliye Vekâletinden:

1 — 31.Kânunuevvel.937 tarihinde ilân edildiği üzere eski Brons beş kuruşluklarla yüz paralıklar ve nikel bir kuruşluklar 31. Kânunuevvel 1938 akşamından itibaren tedavülden kaldırılacaktır.

Ellerinde bu nevi para bulunanlar 31.Kânunuevvel.1938 akşamına kadar bilûmum malsandıkları ile Cumhuriyet Merkez ve Ziraat bankalarına müracaat ederek mübadele ettirmelidirler.

2 — Tedavülden kardırılan bu nevi paralar 2257 numaralı kanunun sekizinci maddesi mucibince 1. Kânunusani. 1939 tarihinden itibaren bir sene zarfında ancak malsandıklarına ve Cumhuriyet Merkez bankasına yapılacak tediyatta kullanılabilecektir. (4964) (8806)

Ankara Kütüphanesi:

Kanaat Kitabevi tarafından neşrine başlanan ve on sayısı tabedilip evvelce ilân edilmiş olan ANKARA KÜTÜPHANESİ'nin neşredilen diğer numaralarını da bildiriyoruz:

XI. DENİZİN HÜCUMU:

Jül Ver'nin harikalar dolu ve heyecan uyandırıcı bu romanı İ. Fahri Sertelli tarafından tercüme edilmiştir. Fiatı 50 kuruştur.

XII. KOLONEL ŞABER:

Honore Balzak'ın bu romanı Restorasiyon zamanındaki Fransız hayatını tasvir eder, Yaşar Nabi tarafından tercüme edilmiştir. Fiatı 50 kuruştur.

XIII. ESRARLI ADA:

II nci kısım:

YALNIZ YAŞAYAN ADAM:

Birinci kısmını HAVA KAHRAMANLARI teşkil eden ve evvelce neşredilmiş olan Esrarlı Adanın ikinci kısmıdır. Yine Fehmi Baldar tarafından tercüme edilmiştir. Fiyatı 50 kuruştur. Üçüncü kısım da basılmaktadır.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: Halil Lûtfi Dördüncü.
Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. basıldığı yer:
TAN Matbaası

İstanbul Üçüncü İcra Memurluğundan:

Şişli Osman bey Ahmet bey sokak Nigâr apartmanında Hüseyin Ziya oğlu Süreyya Koray'a:

17/4/937 tarihli ipotek belgesi mucibince Selânik bankasının Ali oğlu Hüseyin Ziya zimmetinde olan 4825 liranın temini istifası için dairemizin 937/3614 sayılı dosyasile gayri menkul rehnin paraya çevrilmesi yolu ile yapılan takibat üzerine mumaileyh Hüseyin Ziyaya ödeme emrinin tebliğinden ve takibin kesbi kat'iyyet eylemesinden sonra verilen karar mucibince 3/5/938 tarihinde mahalline gidilerek ipotekli bulunan İstanbul Fatih Sarı Musa mahallesinde Sami paşa ve Kireçhane Hasan bey sokağında 58, 75, 78, 79 sicil kayıtlı gayri menkule vaz'iyed edilerek kıymet takdir edilmiş ve icra ve iflâs kanununun 103. üncü maddesi mucibince borçlu Hüseyin Ziyaya muktezi ihbar gönderilmiş ise de mumaileyhin arada vefat etmiş olduğu mübasirin meşruhatından anlaşılmış olduğundan varis sıfatiyle tarafınıza 15 gün müddetle ihbarın ilânen tebliğine karar verilmiştir.

Binaenaleyh işbu ilânın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde tutulan zabıt varakasını tetkik etmek ve bir diyeceğiniz varsa söylemek üzere icraya müracaat etmeniz lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (12961)

İstanbul Üçüncü İcra Memurluğundan:

Şişlide Osman bey Ahmetbey sokak Nigâr apartmanı ve sonra Lâle apartmanında Hüseyin Ziya oğlu Hüseyin Koray'a:

Selânik bankasının 31/12/937 tarihli bir kıt'a ipotek belgesi mucibince zimmetinizde olan 661,36 lira alacağın 8/12/937 tarihinden itibaren % 6 faiz ve masarifi icraiyye ve ücreti vekâletle beraber tahsili için belgede yazılı ipoteğin paraya çevrilmesi hakkında 937/3947 sayılı dosyasiyle yapılan takip üzerine verilen karar dairesinde ipotekli bulunan gayri menkule 23/8/938 tarihinde mezkûr gayri menkule vaz'iyed edilerek takdiri kıymet yapılmış icra ve iflâs kanununun 103. üncü maddesi mucibince tebliği muktezi ihbar ikametgâhınıza gönderilmiş ise de ikametgâhınızın meçhul olduğu mübaşirin meşruhatiyle anlaşılmış olduğundan tebligatın ilânen ifasına karar verilmiştir.

Binaenaleyh işbu ilânın neşri tarihinden itibaren 15 gün içinde tutulan zabıt varakasını tetkik etmek ve bir diyeceğiniz varsa söylemek üzere icraya müracaat etmeniz lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (12962)

Bu mevsimin KADIN MUŞAMBALARI gelecek mevsime kalmamalıdır. Bu, BAKER MAĞAZALARININ kat'î kararıdır. Binaenaleyh stokun verdiği imkân dairesinde her yerden iyi şerait ve ucuz fiatlarla satmağa devam edeceğiz.

Levazım Âmirliği Satın Alma Komisyonu İlânları

11,000 kilo zeytinyağı müteahhit nam ve hesabına 19/12/938 Pazartesi günü saat 15 de Tophanede İstanbul levazım âmirliği satın alma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 5500 lira ilk teminatı 412 lira 50 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri.

"703,, "8819,,

★

Ordu sıhhiyesi için 2000 adet battaniye 20/12/938 Salı günü saat 15 de Tophanede İst. Levazım âmirliği satın alma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 24000 lira ilk teminatı 1800 liradır. Şartnamesi ve nümunesi Ko. da görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. "385,, "8698,,

★

12 Ton pilâvlık pirinç 19-12-938 pazartesi günü saat 14.15 de Tophanede İstanbul Levazım âmirliği satınalma komisyonunda pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. Nümune komisyonda görülür. İsteklilerin kati teminatlarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (425)(9084)

★

Bin liralık kadar kuru kayısı bin liralık kadar çekirdeksiz 11 veya 12 No. kuru üzüm 20—12—938 salı günü saat 15,15 de Tophanede âmirlik satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. İsteklilerin kendi nümunelerile beraber kanunî vesika ve katî teminatlarile komisyona gelmeleri. (428) (9100)

★

Harita kıtası için iki adet bakır kazan 20-12-938 salı günü saat 14.30 da Tophanede İstanbul Levazım âmirliği satınalma komisyonunda pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır. İsteklilerin katî teminatlarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (432) (9139)

★

Harp Akademisi için 3600 kilo Koyun etinin açık eksiltmesi 2-1-939 Pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede Âmirlik Satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 1440 lira ilk teminatı 108 liradır. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri.

"438,, "9187,,

Öksürük için en müessir ilâç Pektorin Komprimeleri
Kutusu 35 Kuruş
Beşir Kemal - Mahmud Cevad ECZANESİ
Sirkeci - İstanbul

Eyi Işık Evinizi şenlendirir

Bunun için de içi buzlu Osram-D-ampulünü tercih etmelisiniz. Osram-D-ampulları sarf edecekleri cereyana mukabil elde edilebilecek azami ışık nisbetini temin ederler, yani Ucuz ışık!

Bunun için daima tercih edeceğiniz içi buzlu

OSRAM-D AMPULLARI

Türkiye Vekilleri:

AEG
Türk Anonim Elektrik Şirketi Umumiyesi
İSTANBUL P.K. 1449

Elektron
Türk Anonim Şirketi
İSTANBUL P.K. 1144

ALMAN KOKU

ANKARA Memurlar Kooperatif Şirketi Tarafından Getirilen En İyi

ALMAN KOKU DEPODA TESLİM

Tonu 25 Liradır

Kurşun Mühürlü Çuvallar İçinde Evlere Kadar da Teslim Edilir.

Müracaat Yeri: ANKARA Memurlar Kooperatif Şirketi İSTANBUL irtibat Bürosu

Sirkecide, Yalıköşkü caddesinde, Liman Hanı karşısında Mühürdar Zade Hanında No. 32 TELEFON: 23074

DEPOSU: Kuruçeşmede Altın Çapada 2 No.lu Kooperatif Deposu Telefon 35-69

DENİZBANK

Gemilerimiz İçin Kamarot, Ahçı ve Metrdotel Yetiştirilecek

Denizbank gemileri için mütehassıs ahçılar, kamarot ve metrdoteller yetiştirilmek üzere açılacak kurslara kayıt ve kabul şeraiti:

1 — Denizbank Umum Müdürlüğünce Avrupadan sureti mahsusada mütehassıs muallimler celbedilmek suretile nazarî ve ameli kurslar tesis edilecektir.

2 — Bu kurslara kaydedilebilmek için asgarî ilk mektep mezunu (tercihan orta mektep mezunu) olmak şarttır.

3 — Kayıt şeraitini muhtevi ve kurslara gireceklerin müstakbel hukuk ve vezaifini müş'ir talimatnamenin talep edilmesi ve alâkadarların 15 ikincikânun 1939 tarihine kadar Deniz Bank Kamara servisine müracaatları ilân olunur.

Gemi Doktoru Alınacak

Seferde infak ve iaşesi gemiden temin edilmek üzere 125 lira ücretle dört gemi doktorluğu için istekli olanların Denizbank Ba doktorluğuna süratle müracaatları.

Sümer Bank

Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarından:

Fabrikamız için lâzım olan 6000 ton dolomitin Bartın suyu boğazında Boğazköyü civarından ihracı, deniz tarikile Zonguldak veya Filyosa nakli ve vagona tahmili işi bir müteahhide ihale edilecektir. İsteklilerin tafsilâtı öğrenmek ve şartnameyi almak üzere 20. 12. 1938 tarihinden evvel Karabük Bürosu Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

HAYIR !

BOŞ VAİTLERE KULAK ASMAM

İSTEDİĞİNİZ KADAR BAĞIRIN..

BEN RCA RADYOLARINDAN VAZGEÇMEM!

RCA

Her satıcı bağırıyor ama, Radyoda senelerce garanti olur mu? Her sene yeni bir şey keşfedilen telsiz gibi bir şubede kelepir malzeme, %85 tenzilât ve senelerce garanti, sahte ve kulak asılmıyacak boş vaitlerden başka bir şey değildir.

Neden R C A Radyolarına emniyetim var?

Çünki:

Yalınız RCA markası bana bir rādyo makinesinden beklediğim bütün faideleri temin eder. Sahte, şatafatlı ve boş vaadlerle beni aldatmaz. RCA 11 modellik zengin bir makine serisini intihabıma arzetmiştir. Bu makineler arasından en ehven fiatlısını dahi seçsem, o sınıfın en iyi cinsini aldığıma emin olurum. Bu 11 modellik seri arasında birinci sınıf lüks mobilyalı en yüksek cinsten ahizeler ve radyo-gramofonlar vardır.

Bir R C A radyosu için vereceğim paraya katiyen acımam. Çünki, her hangi modelden olursa olsun alacağım bir R C A mutlaka o nevin en yüksek cinsidir.

1938 senesinde 40ıncı yaşını kutlulayan RCA firması 40 sene zarfında dünyanın her tarafındaki müşterilerine daima radyo tekemmülâtının en yüksek derecelerini göstermiştir. Buna şaşmamalıyız. Zira, R C A radyoda dünyanın en ileri gitmiş firmasıdır.

Şu yukarda kısaca topladığım avantajları içindir ki, daima R C A radyolarını intihap ederim.

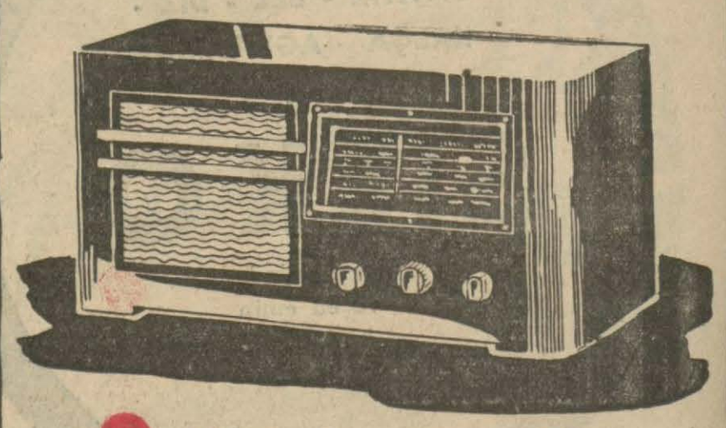

R C A **NİAGARA** *modeli*

5 LAMBALI

Taksitli Fiyat; T. L. 130

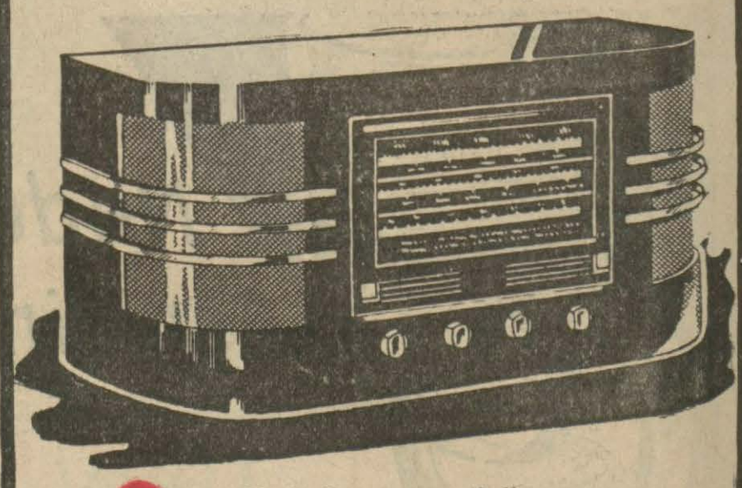

R C A **98** *modeli*

8 LAMBALI

Taksitli Fiyat: T. L. 195

R C A **911** *modeli*

11 LAMBALI

Taksitli Fiyat: T. L. 285

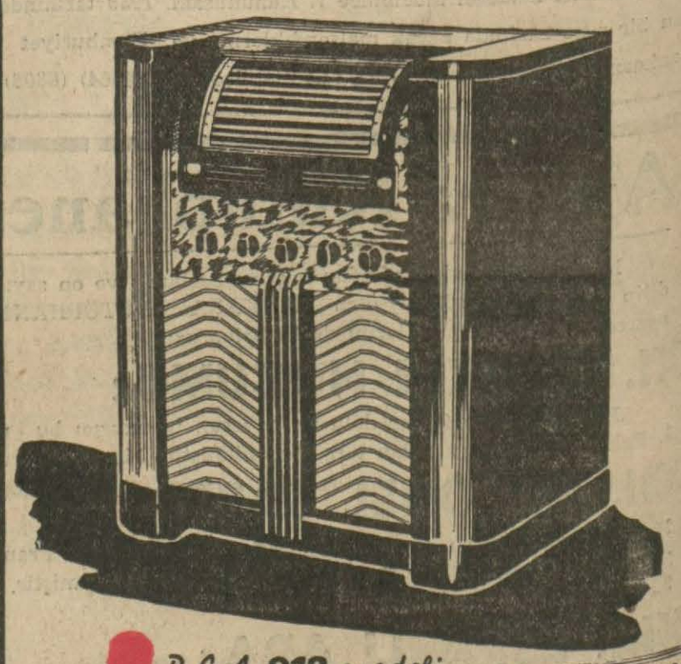

R C A **912** *modeli*

12 LAMBALI

Taksitli Fiyat: T. L. 330

BİLDİRİLEN FİYATLAR İSTANBUL DAHİLİNDE 12 AY TAKSİTLE TEDİYE İÇİNDİR

RCA RADYO — BOURLA BİRADERLER — İSTANBUL – ANKARA – İZMİR